

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,
Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ειδικότητα: Βοηθός νοσηλευτικής
ψυχικής υγείας

Κωδικός: 27-00-15-1

ΣΑΕΚ

Ημερομηνία Έκδοσης
Σεπτέμβριος 2024

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Συγγραφή Οδηγού Κατάρτισης
στην Ειδικότητα:
«Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας»**

Συγγραφική ομάδα

Ζώης Κωνσταντίνος
Κοτσινάρη Μαρία
Μούγια Βασιλική

**Σύμβουλος μεθοδολογίας ανάπτυξης
του οδηγού κατάρτισης**

Παπαδημητρίου Γ. Παναγιώτης

Το περιεχόμενο του Οδηγού Κατάρτισης της ειδικότητας διαμορφώθηκε από τη συγγραφική ομάδα με βάση μεθοδολογικές προδιαγραφές και ειδικά πρότυπα που επεξεργάστηκε το ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» [κωδικός ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281] του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα από το ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ). Ο παρών οδηγός εκπονήθηκε υπό την εποπτεία και το συντονισμό του ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ με στόχο την τήρηση των μεθοδολογικών προδιαγραφών ανάπτυξης των οδηγιών κατάρτισης ΙΕΚ.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	6
2. Εισαγωγή.....	7
Μέρος Α΄ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	9
1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού	10
1.1 Τίτλος ειδικότητας.....	10
1.2 Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)	10
2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας.....	10
2.1 Ορισμός ειδικότητας.....	10
2.2 Αρμοδιότητες /καθήκοντα	10
2.3 Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα	11
3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης.....	12
3.1 Προϋποθέσεις εγγραφής	12
3.2 Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	12
4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά.....	13
5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα	13
5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα αποφοίτων άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού.....	13
5.2 Κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα	14
6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ.....	14
7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων	14
8. Πιστωτικές μονάδες.....	16
9. Επαγγελματικά δικαιώματα	17
10. Σχετική Νομοθεσία	17
11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης	18
Μέρος Β΄ – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	20
1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας	21
2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης	21
Μέρος Γ΄ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	25

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

G1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	26
1. Ωρολόγιο Πρόγραμμα.....	26
2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης	27
2.1 ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄	27
2.1.Α ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	27
2.1.Β ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ.....	29
2.1.Γ ΑΝΑΤΟΜΙΑ	31
2.1.Δ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ.....	32
2.1.Ε ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ.....	33
2.1.ΣΤ. ΥΓΙΕΙΝΗ - ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	34
2.2 ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄	35
2.2.Α ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	35
2.2.Β ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	37
2.2.Γ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	38
2.2.Δ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ - ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ.....	40
2.2.Ε ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	41
2.2.ΣΤ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ (ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ).....	42
2.3 ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄	43
2.3.Α ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ.....	43
2.3.Β ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΘΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ	44
2.3.Γ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ.....	46
2.3.Δ ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ)	47
2.4 ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄	48
2.4.Α ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ.....	48
2.4.Β ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ.....	49
2.4.Γ ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ.....	50
2.4.Δ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ).....	51
G2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	53

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας	53
2. Διδακτική μεθοδολογία	55
3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης	56
3.1 Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας	57
3.2 Μέσα ατομικής προστασίας	57
Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ.....	59
1. Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης	60
2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η	62
2.1 Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης.....	62
2.2 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης	62
2.3 Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης	64
3. Οδηγίες για τους εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης.....	64
4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης.....	66
5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης	66
<i>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών</i>	72
BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	74
A. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα	74
B. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης.....	75
Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία	77

1. Πρόλογος

Ο Οδηγός Κατάρτισης της ειδικότητας «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)¹» [κωδικός ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281] του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΣΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ).

Το έργο αυτό αποτέλεσε μια ολοκληρωμένη παρέμβαση για τη βελτίωση και ενίσχυση του θεσμού της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε μια περίοδο κατά την οποία, περισσότερο από ποτέ, το αίτημα της διασύνδεσής του με την αγορά εργασίας είναι επιτακτικό και επίκαιρο. Ιδιαίτερα, μετά τη μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης και ύφεσης την οποία αντιμετώπισε η ελληνική κοινωνία αλλά και τις συνέπειες από την πανδημική κρίση Covid-19, οι αναδυόμενες προκλήσεις καθιστούν αναγκαία στοχευμένα μέτρα εκσυγχρονισμού του. Το συγκεκριμένο έργο αποτέλεσε συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης χρόνιων αδυναμιών του πεδίου, αναβάθμισης του επιπέδου των παρεχόμενων γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, καθώς και βελτίωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που απορρέουν από την επαγγελματική κατάρτιση σε συγκεκριμένες ειδικότητες.

Καθώς εμπερικλείει μια καινοτομική δέσμη αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, μεθόδων και πρακτικών, επιδίωξε να συμβάλει με πολλαπλασιαστικό τρόπο στην ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου:

- Διεξήχθη ποιοτική έρευνα με στόχο τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών και της δυναμικής που διέπει το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας και στον ευρωπαϊκό χώρο, με στόχο τη διαμόρφωση σχετικών προτάσεων πολιτικής.
- Αναπτύχθηκαν:
  - Επικαιροποιημένοι «οδηγοί κατάρτισης» για 130 ειδικότητες αρχικής κατάρτισης.
  - Αντίστοιχα εκπαιδευτικά εγχειρίδια, για την υποστήριξη της κατάρτισης/εκπαίδευσης των σπουδαστών.
  - Συναφείς τράπεζες θεμάτων για κάθε ειδικότητα.
- Το σύνολο των παραπάνω στηρίχθηκε σε ένα ενιαίο μεθοδολογικό πλαίσιο, μέσω του οποίου επιδιώχθηκε η σύνδεση της κοινωνικής εμπειρίας της

¹ Όπου αναφέρεται ο όρος «Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης» ή το αρκτικόλεξο «ΙΕΚ», νοούνται οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης ή το αρκτικόλεξο «Σ.Α.Ε.Κ», αντίστοιχα, παρ. 2 άρθρο 3 του ν. 5082/2024(Α'9)

εργασίας, της εκπαίδευσης και της πιστοποίησής της, λαμβάνοντας υπόψη του το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

- Τέλος, με γνώμονα την ενίσχυση της θετικής επενέργειας του έργου σε θεσμικό επίπεδο, αναπτύχθηκε μια μεθοδολογία ευέλικτης τακτικής περιοδικής επανεξέτασης και επικαιροποίησης των περιεχομένων των Οδηγών Κατάρτισης, των Εγχειριδίων και των Τραπεζών Θεμάτων, έτσι ώστε αυτά να βρίσκονται –κατά το δυνατόν– σε αντιστοιχία με τα νέα τεχνολογικά, οργανωσιακά, εργασιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των εκπαιδευομένων.

2. Εισαγωγή

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι η περιγραφή των εκπαιδευτικών και λοιπών προδιαγραφών υλοποίησης ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στην ειδικότητα «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» και η ενημέρωση του συνόλου των συντελεστών του, λαμβάνοντας υπόψη τα περιεχόμενα των καθηκόντων και τις ιδιαιτερότητές της, καθώς και τους ισχύοντες θεσμικούς περιορισμούς στο πεδίο.

Απευθύνεται κυρίως στα στελέχη σχεδιασμού, στους/στις εκπαιδευτές/τριες των προγραμμάτων, καθώς και στους σχετικούς φορείς υλοποίησής τους – στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επιπλέον, αποτελεί ένα χρήσιμο εγχειρίδιο για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες αλλά και για το σύνολο των υπόλοιπων δυνάμει συντελεστών ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ιδιαίτερα για όσους/ες συμμετέχουν στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης/μαθητείας.

Ο Οδηγός αυτός αποτελεί μια συστηματική βάση η οποία περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες για την κατανόηση του ίδιου του πεδίου της συγκεκριμένης ειδικότητας αλλά και των απαραίτητων προϋποθέσεων για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ενός οποιουδήποτε προγράμματος που στοχεύει στην ποιοτική και αποτελεσματική κατάρτιση μιας ομάδας εκπαιδευομένων.

Στην κατεύθυνση αυτή, για το κάθε πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης το οποίο δύναται να υλοποιηθεί, είναι απαραίτητο να ληφθούν συστηματικά υπόψη τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα αλλά και οι μεθοδολογικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται.

Ειδικότερα, ο Οδηγός Κατάρτισης αποτελείται από τέσσερα (Α'-Δ') Μέρη.

- Το Μέρος Α' παρέχει όλες τις πληροφορίες που αφορούν την περιγραφή της ειδικότητας, τόσο ως ενεργό πεδίο εργασιακής εμπειρίας όσο και ως πεδίο υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιλαμβάνει την περιγραφή της ειδικότητας, των βασικών εργασιακών καθηκόντων της, των προοπτικών απασχόλησης σε αυτήν, τη σχετική νομοθεσία και τα αναγνωρισμένα επαγγελματικά της δικαιώματα, τις ισχύουσες αντιστοιχίσεις της, τις προϋποθέσεις εγγραφής και τη διάρκεια κατάρτισης των υλοποιούμενων προγραμμάτων, τις κατατάξεις εγγραφής άλλων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα, καθώς και την κατάταξη του προγράμματος στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, συνοδευόμενα από την παράθεση προτεινόμενων πηγών πληροφόρησης για την ειδικότητα.

- Το Μέρος Β' επικεντρώνεται στον καθορισμό των ευρύτερων αλλά και των επιμέρους Ενοτήτων προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος κατάρτισης.

Αναφέρεται στις δραστηριότητες που θα είναι σε θέση να επιτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες μετά το πέρας της συνολικής κατάρτισής τους στη συγκεκριμένη ειδικότητα.

- Το Μέρος Γ' εστιάζεται στο περιεχόμενο και στη διάρθρωση του προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, καθώς και στις εκπαιδευτικές προδιαγραφές της υλοποίησής του.

Περιλαμβάνει το ωρολόγιο πρόγραμμα, καθώς και την περίληψη, τους εκπαιδευτικούς στόχους και τις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα της κάθε μαθησιακής ενότητας. Επιπλέον, αναφέρεται σε μια σειρά άλλων προδιαγραφών, όπως στον αναγκαίο εξοπλισμό, στους απαραίτητους κανόνες υγείας και ασφάλειας, στην προτεινόμενη διδακτική μεθοδολογία.

- Το Δ' Μέρος εστιάζεται στην περιγραφή του περιεχομένου, των χαρακτηριστικών και των προδιαγραφών υλοποίησης της πρακτικής άσκησης.

Περιλαμβάνεται η περιγραφή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και παρέχονται χρήσιμες οδηγίες για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, τους εργοδότες και τους/τις εκπαιδευτές/τριες στον χώρο εργασίας. Στα περιεχόμενα συγκαταλέγονται, επίσης, οι ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης.

Τέλος, στο παράρτημα του Οδηγού Κατάρτισης περιλαμβάνεται το προσήκον, ανά μαθησιακή ενότητα, προφίλ εκπαιδευτών.

Οι Οδηγοί Κατάρτισης ολοκληρώθηκαν σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης & Νεολαίας και ιδιαίτερα με τους Όλγα Καφετζοπούλου, Δημήτρη Σουλιώτη και Αθανάσιο Τσαγκατάκη. Στηρίχθηκαν σε ένα σύνολο πηγών και κειμένων αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των προηγούμενων Οδηγών Κατάρτισης (σπουδών) των ειδικοτήτων, καθώς και σε μια ειδικά προσαρμοσμένη Μεθοδολογία Ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης. Για τη σύνταξή τους συνεργάστηκαν οι Ρένα Βαρβιτσιώτη,

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρήστος Γούλας, Ελένη Θεοδωρή, Ιάκωβος Καρατράσογλου, Κωνσταντίνος Μαρκίδης, Δέσποινα Μπαμπανέλου και Παναγιώτης Νάτσης.

Μέρος Α' – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού

1.1 Τίτλος ειδικότητας²

«Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας»

Ιδρυτικό ΦΕΚ Α' 193/17-09-2013.

https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2018/N_4186_2013_fek193.pdf

1.2 Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)

Η ειδικότητα «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» ανήκει στην Ομάδα Προσανατολισμού: «Υγείας και Πρόνοιας».

2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας

2.1 Ορισμός ειδικότητας

Ο/η «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» είναι ο/η επαγγελματίας υγείας που, γνωρίζοντας τη νοσηλευτική τέχνη και επιστήμη, ασχολείται με τη φροντίδα της ψυχικής υγείας ατόμων, οικογένειας και κοινότητας, υπό την επίβλεψη νοσηλευτικού προσωπικού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών νοσηλευτικής φροντίδας σε νοσοκομειακές μονάδες, κέντρα υγείας ή δομές επανένταξης και αποκατάστασης έχει σκοπό την πρόληψη, προαγωγή, υποστήριξη και αποκατάσταση της ψυχικής υγείας τόσο σε βιολογικό όσο και σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο.

Ο/η «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» συμμετέχει στη διεπιστημονική ομάδα και συνεργάζεται με τα μέλη της με απώτερο στόχο την επίτευξη του βέλτιστου θεραπευτικού αποτελέσματος σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες και τα νοσηλευτικά πρωτόκολλα.

2.2 Αρμοδιότητες /καθήκοντα

Ο/η «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» ασκεί (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τις παρακάτω αρμοδιότητες/καθήκοντα (ESCO 2022, ΚΕΔΙΒΙΜ-ΕΚΠΑ 2022, ΕΟΠΠΕΠ 2015, CEDEFOP 2022, Careerexplorer 2017, Zipria 2020):

- Σχεδιάζει το ασφαλές περιβάλλον φροντίδας του ασθενή με την επιμέλεια της υγιεινής και της οργάνωσης του θαλάμου νοσηλείας.
- Επιμελείται το υλικό όλων των ειδών και φροντίζει για την καλή λειτουργία συσκευών, οργάνων και εργαλείων.

² ΦΕΚ 2661/Β'/30-5-2022

- Υποστηρίζει την υγιεινή και την εμφάνιση του ασθενή με αξιοπρέπεια και σεβασμό, φροντίζοντας παράλληλα για την πρόληψη των κατακλίσεων.
- Οργανώνει τη διευθέτηση της κλίνης, την κινητοποίηση του ασθενή, την τοποθέτησή του σε ειδικές θέσεις και την πρόληψη των πτώσεων χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες τεχνικές και μέσα μεταφοράς.
- Διευκολύνει και ικανοποιεί τις διατροφικές ανάγκες αντίστοιχα με το διαιτολόγιο και τις δυνατότητες του ασθενή, καθώς και τις ανάγκες κένωσης και ούρησης με διακριτικότητα.
- Αξιολογεί τα ζωτικά σημεία ανάλογα με τις οδηγίες και τους κανονισμούς.
- Πραγματοποιεί οποιαδήποτε νοσηλευτική πράξη, που ανατίθεται από τον υπεύθυνο νοσηλευτή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (με προϋπόθεση την αποκλειστική ευθύνη του τελευταίου).
- Συνεργάζεται αξιόπιστα με τα μέλη της ομάδας υγείας, σύμφωνα με τις οδηγίες και τους κανόνες εχεμύθειας της δεοντολογίας του επαγγέλματος.
- Διαχειρίζεται την τοπική προεγχειρητική προετοιμασία σύμφωνα με τις οδηγίες.
- Υιοθετεί την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων τηρώντας τα νοσηλευτικά πρωτόκολλα.
- Παρεμβαίνει στην ψυχολογική κρίση με ασφάλεια ώστε να διασφαλιστούν τα δικαιώματα του ασθενή.
- Εκπαιδεύει τον ασθενή και την οικογένειά του για την αποκατάσταση και την κοινωνική επανένταξή του καλύπτοντας ολιστικά τις ανάγκες του.
- Στηρίζει την πρόληψη και προαγωγή της ψυχικής υγείας στα μέλη της κοινότητας.
- Συνεισφέρει στην άρση του στίγματος της ψυχικής νόσου με σκοπό τον περιορισμό των προκαταλήψεων.

2.3 Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα

Οι ανάγκες στις υπηρεσίες υγείας διευρύνονται συνεχώς τα τελευταία χρόνια λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, της εμφάνισης νέων νόσων, των καλύτερων διαγνωστικών και θεραπευτικών μέσων αλλά και της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, οι ελλείψεις στη στελέχωση του τομέα της ψυχικής υγείας απαιτούν την πλήρωσή τους με ειδικευμένο προσωπικό όλων των κατηγοριών. Ο/η «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» απασχολείται όχι μόνο ως ειδικός/η στην προαγωγή και θεραπεία της ψυχικής υγείας αλλά και ως επαγγελματίας της υγείας σε οποιονδήποτε χώρο που αυτός απαιτείται (ΓΓΕΕΚΔΒΜ&Ν, Προηγούμενος Οδηγός Σπουδών Ειδικότητας 2018).

Για παράδειγμα, ο/η κάτοχος διπλώματος της ειδικότητας «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» μπορεί να εργαστεί σε:

- Δημόσια ή Ιδιωτικά Γενικά Νοσοκομεία
- Δημόσια ή Ιδιωτικά Γενικά Νοσοκομεία με Ψυχιατρικές Κλινικές
- Δημόσια ή Ιδιωτικά Γενικά Νοσοκομεία με Παιδοψυχιατρικές Κλινικές

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Δημόσια ή Ιδιωτικά Ψυχιατρικά Νοσοκομεία ή Κλινικές
- Θεραπευτήρια Χρόνιων Παθήσεων
- Κέντρα Υγείας
- Κέντρα Ψυχικής Υγείας
- Κινητές Μονάδες Ψυχιατρικής Περίθαλψης
- Συμβουλευτικοί Σταθμοί
- Μονάδες Εξωνοσοκομειακής Παρακολούθησης Ψυχικά Ασθενών (νοσοκομεία ημέρας, ξενώνες, προστατευόμενα διαμερίσματα)
- Θεραπευτικές Κοινότητες Χρηστών Τοξικών Ουσιών
- Υπηρεσίες Απεξάρτησης
- Δομές Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης
- Δομές Κοινωνικής Πρόνοιας
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας
- Κοινωνικές Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας Παιδιών & Εφήβων
- Προγράμματα Πρόνοιας (π.χ. «Βοήθεια στο σπίτι»)
- Μονάδες Οικογενειακής Θεραπείας
- Μονάδες Γνωστικής Αποκατάστασης
- Κέντρα Αποκατάστασης
- Γηροκομεία ή Γηριατρικές Κλινικές
- Οικοτροφεία
- Ελεύθερο Επάγγελμα κατ'οίκον
- Ελεύθερο Επάγγελμα ως αποκλειστικός/η νοσοκόμος/α

3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

3.1 Προϋποθέσεις εγγραφής

Προϋπόθεση εγγραφής των ενδιαφερομένων είναι να είναι κάτοχοι απολυτήριων τίτλων, εκπαιδευτικών μονάδων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ως ακολούθως: Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ), Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (ΤΕΛ), Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (ΕΠΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (ΤΕΕ) Β' Κύκλου σπουδών, καθώς και οι ισότιμοι προς τους προαναφερόμενους τίτλους.

Οι γενικές προϋποθέσεις εγγραφής στα ΙΕΚ ρυθμίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα «Κανονισμό Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)».

3.2 Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

Η επαγγελματική κατάρτιση στα ΙΕΚ ξεκινά κατά το χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, διαρκεί κατ' ελάχιστον τέσσερα (4) εξάμηνα και δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(5) συνολικά εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας.

Η συνολική διάρκεια της κατάρτισης που υλοποιείται στο ΙΕΚ είναι 1.200 ώρες ενώ της πρακτικής άσκησης είναι 960 ώρες.

4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά

Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισής τους λαμβάνουν Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΒΕΚ) και μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ λαμβάνουν Δίπλωμα Ειδικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου πέντε (5). Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ οι οποίοι πέτυχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ μέχρι την έκδοση του διπλώματος λαμβάνουν Βεβαίωση Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα

5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα αποφοίτων άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού

Η κατάταξη της συγκεκριμένης περίπτωσης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α΄) και του άρθρου 8 της με Αριθμ. Κ5/160259/15-12-2021 (ΦΕΚ 5837/Β΄) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας.

Ειδικότερα: α) Οι κάτοχοι ΒΕΚ των ΙΕΚ και του Μεταλυκειακού Έτους – Τάξη Μαθητείας δύνανται να κατατάσσονται σε συναφείς ειδικότητες των ΙΕΚ, με απαλλαγή από τα μαθήματα τα οποία έχουν ήδη διδαχθεί, ή κατατάσσονται σε εξάμηνο πέραν του Α΄ και σε συναφείς ειδικότητες ΙΕΚ, σύμφωνα με τους Οδηγούς Κατάρτισης και ύστερα από έγκριση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εφαρμογής Επαγγελματικής Κατάρτισης της ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν. Για τον λόγο αυτόν, υποβάλλουν σχετική αίτηση στο ΙΕΚ που επιθυμούν να φοιτήσουν από την 1η έως την 15η Σεπτεμβρίου κάθε έτους, συνοδευόμενη από έγγραφο ταυτοποίησης και τη Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης που κατέχουν. β) Σε περίπτωση που ο υποψήφιος κατατάσσεται σε εξάμηνο που δεν λειτουργεί την τρέχουσα περίοδο κατάρτισης, διατηρεί το δικαίωμα εγγραφής στο εξάμηνο της ειδικότητας στην οποία κατατάχθηκε.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5.2 Κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα

Η κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α').

Ειδικότερα: α) Η κατάρτιση των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ), καθώς και των κατόχων ισότιμων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης διαρκεί σε ΙΕΚ από δύο (2) μέχρι τρία (3) εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας, εφόσον πρόκειται για τίτλο σε ειδικότητα του επαγγελματικού τομέα από τον οποίο αποφοίτησαν από το ΕΠΑΛ ή ισότιμη δομή δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. β) Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΕΕΚΔΒΜ & Ν (σύμφωνα με την παρ. 18, άρθρο 34 του Ν. 4763/2020) καθορίζονται οι αντιστοιχίες ανά ειδικότητα για την εγγραφή σε ΙΕΚ από ΕΠΑΛ και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα.

6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ

Η διαδικασία Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) της ειδικότητας «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» διεξάγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της αριθμ. 2944/2014 Κοινής Υπουργικής Απόφασης Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ Β' 1098/2014), όπως ισχύει, η οποία εκδόθηκε βάσει της διάταξης της παρ. 5, του άρθρου 25, του Ν. 4186/2013 (ΦΕΚ Α' 193/2013), όπως τροποποιήθηκε με τη διάταξη της παρ. 1, του άρθρου 11, του Ν. 4229/2014 (ΦΕΚ Α' 8/2014) και ισχύει. Το εξεταστικό σύστημα, καθώς και η τράπεζα θεμάτων υιοθετούν τις αρχές του διεθνούς προτύπου EN ISO/IEC 17024 ως προς την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα.

7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Το «Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων» κατατάσσει τους τίτλους σπουδών που αποκτώνται στη χώρα σε οκτώ (8) επίπεδα. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγείται στους αποφοίτους ΙΕΚ έπειτα από πιστοποίηση αντιστοιχεί στο πέμπτο (5ο) από τα οκτώ (8) επίπεδα.

Τα επίπεδα των τίτλων σπουδών που χορηγούν τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και η αντιστοιχισή τους με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι τα παρακάτω:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 1. Τύποι προσόντων

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αντιστοίχιση Ευρωπαϊκού & Ελληνικού Πλαισίου Προσόντων

Η δράση υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Πρόγραμμα ERASMUS+ (Δράσεις 2018-2020 του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. για το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, EQF-NCP).

<https://www.eoppep.gr/index.php/el/qualification-certificate/national-qualification-framework>.

8. Πιστωτικές μονάδες

Οι πιστωτικές μονάδες προσδιορίζονται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET) από τον φορέα που έχει το νόμιμο δικαίωμα σχεδιασμού και έγκρισης των προγραμμάτων

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το ECVET είναι ένα από τα ευρωπαϊκά εργαλεία που αναπτύχθηκαν για την αναγνώριση, συγκέντρωση και μεταφορά πιστωτικών μονάδων (credits) στον χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Με το σύστημα αυτό μπορούν να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες (μαθησιακά αποτελέσματα) που απέκτησε ένα άτομο κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του εκπαίδευσης και κατάρτισης, τόσο εντός των συνόρων της χώρας του όσο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πιστωτικές μονάδες για τις ειδικότητες των ΙΕΚ θα προσδιοριστούν από τους αρμόδιους φορείς όταν εκπονηθεί το εθνικό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

9. Επαγγελματικά δικαιώματα

Ο/η «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» αποκτά χωρίς ειδικές εξετάσεις την «Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος Βοηθού Νοσηλευτή», αφού προηγηθεί η επιτυχής συμμετοχή στις εξετάσεις πιστοποίησης για την απόκτηση του Διπλώματος Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, Επιπέδου 5 – ΙΕΚ.

10. Σχετική Νομοθεσία

Παρατίθεται παρακάτω το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία των ΙΕΚ, καθώς και τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις που αφορούν την ειδικότητα:

- «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία, Διά Βίου Μάθησης & Νεολαίας (ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν)», όπως εκάστοτε ισχύει.
- ΦΕΚ 4146/Β/09-09-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.
- ΦΕΚ 3938/Β/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- ΦΕΚ 254/Α'/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σε κάθε περίπτωση, ανατρέχετε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (<http://www.minedu.gov.gr>), καθώς και της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας (<http://www.gsae.edu.gr/el/>).

11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης

- ΕΟΠΠΕΠ:
<https://www.eorpep.gr/index.php/el/>
- ΕΟΠΠΕΠ, «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» Προσόντα Ειδικότητας:
<https://proson.eorpep.gr/el/Qualifications/Details/1409>
- ΚΕΔΙΒΙΜ-ΕΚΠΑ: Περιγραφή επαγγέλματος «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας»:
<http://edujob.gr/node/4225>
- ESCO, Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση Ικανοτήτων, Δεξιοτήτων και Επαγγελμάτων, Περιγραφή Ειδικότητας «Βοηθός Νοσηλευτή/τρια»:
<https://esco.ec.europa.eu/el/classification/occupation?uri=http://data.europa.eu/esco/occupation/d38c2107-98f2-47b7-8bb4-f69750d51082>
- ESCO, Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση Ικανοτήτων, Δεξιοτήτων και Επαγγελμάτων, Περιγραφή Ειδικότητας «Βοηθός Νοσοκόμου»:
<https://esco.ec.europa.eu/el/classification/occupation?uri=http://data.europa.eu/esco/occupation/87d0795a-d41f-47ee-979f-0ab7d73836e7>
- ESCO, Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση Ικανοτήτων, Δεξιοτήτων και Επαγγελμάτων, Περιγραφή Ειδικότητας «Κατ'οίκον Νοσοκόμος/α»:
<https://esco.ec.europa.eu/el/classification/occupation?uri=http://data.europa.eu/esco/occupation/1391bdf9-bd61-4fb5-91ca-c29036ab2b60>
- ΕΛΙΝΥΑΕ, Εθνική Νομοθεσία Επαγγελματικών Δικαιωμάτων:
<https://www.elinyae.gr/etiketes/epaggelmatika-dikaiomata>
- Υπουργείο Υγείας, Σχεδιασμός Ανάπτυξης Μονάδων Ψυχικής Υγείας:
<https://www.moh.gov.gr/articles/health/domes-kai-draseis-gia-thn-ygeia/c312-psyikh-ygeia/monades-psyikhs-ygeias/5520-ekthesh-sxediasmos-anartykshs-monadwn-psyargws>
- ΓΓΕΕΚΔΒΜ&Ν, Προηγούμενοι Οδηγοί Σπουδών:
<http://www.gsae.edu.gr/el/toppress/1427-odigoi-spoudon-eidikotiton-iek-tou-n-4186-2013>
- ΕΣΝΕ, Προεδρικό Διάταγμα Επαγγελματικών Δικαιωμάτων Βοηθών Νοσηλευτών:
<https://www.esne.gr/downloads/proedriko-diatagma-165.pdf>
- ΕΟΠΠΕΠ, Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων & Πιστοποίηση Προσόντων:
<https://www.eorpep.gr/index.php/el/qualification-certificate>
- ΕΟΠΠΕΠ, Δίπλωμα Επιπέδου 5 – ΙΕΚ:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<https://proson.eopperp.gr/el/QualificationTypes/Details/56>

- Τμήμα Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ:
<http://www.nurs.uoa.gr/>
- Τμήμα Νοσηλευτικής Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου:
<http://nosileftiki.uop.gr/>
- Τμήμα Νοσηλευτικής Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο:
<https://nurs.hmu.gr/>
- Σύλλογοι Βοηθών Νοσηλευτών ΔΕ Δημοσίου, 1ης και 2ης ΥΠΕ:
<https://www.synde12ype.gr/>
- Σύλλογοι Βοηθών Νοσηλευτών ΔΕ Δημοσίου, Μακεδονίας-Θράκης:
<http://syndemakthra.blogspot.com/>
- Σύλλογοι Βοηθών Νοσηλευτών ΔΕ Δημοσίου, Κρήτης:
<https://synde-kritis.webnode.gr/>
- Σύλλογοι Βοηθών Νοσηλευτών ΔΕ Δημοσίου, 6ης ΥΠΕ:
<http://synde2014.blogspot.com/>
- Περιφέρεια Ηπείρου, Οδηγός του Πολίτη – Αίτηση για βεβαίωση αναγγελίας έναρξης άσκησης επαγγέλματος Βοηθού Νοσηλευτή:
<https://www.politis.gov.gr/guide/485-aitisi-venaiosi-enarksis-voithou-nosileuti.html>
- Περιφέρεια Θεσσαλίας, Περιγραφή αιτήματος: «Αναγγελία Έναρξης Άσκησης Επαγγέλματος Βοηθού Νοσηλευτή/τριας»:
http://www.thessaly.gov.gr/data/exyp/general/40_3.pdf

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Μέρος Β' – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας είναι να προετοιμάσει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία στην ειδικότητα «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας». Επιδιώκεται, μέσω της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης αλλά και της πρακτικής άσκησης ή της μαθητείας, να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την άσκηση της ειδικότητας «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας».

2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης

Οι γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους οργανώνονται σε ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων που καλύπτουν το σύνολο του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, για την ειδικότητα «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» διακρίνουμε τις παρακάτω ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων (ESCO 2022, ΚΕΔΙΒΙΜ-ΕΚΠΑ 2022, ΕΟΠΠΕΠ 2015, CEDEFOP 2022, Careerexplorer 2017, Zippia 2020):

- (α) «Φροντίδα περιβάλλοντος και υλικών»
- (β) «Υποστήριξη και άνεση ασθενή»
- (γ) «Παρακολούθηση βασικών ενδείξεων και πλήρωση αναγκών»
- (δ) «Συνεργασία με τη διεπιστημονική ομάδα»
- (ε) «Συμμετοχή στις κλινικές διεργασίες»
- (στ) «Διαχείριση ασθενών με ψυχικά νοσήματα»
- (ζ) «Παρέμβαση στην κοινότητα»

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ανά ενότητα, που προσδιορίζουν με σαφήνεια όσα οι εκπαιδευόμενοι/ες θα γνωρίζουν ή/και θα είναι ικανοί/ές να πράττουν, αφού ολοκληρώσουν το πρόγραμμα κατάρτισης της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Πίνακας 2. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<p>A. «Φροντίδα περιβάλλοντος και υλικών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιάζουν το ασφαλές περιβάλλον φροντίδας με την επιμέλεια της υγιεινής και της οργάνωσης του θαλάμου νοσηλείας, σύμφωνα με τους κανόνες αντισηψίας και απολύμανσης. • Ταξινομούν ορούς, όργανα, συσκευές, ιματισμό, εργαλεία, φαρμακευτικό και αναλώσιμο υλικό σε προκαθορισμένους χώρους αποθήκευσης • Ελέγχουν την ποιότητα των εργαλείων και τη λειτουργία απλών συσκευών και οργάνων, αναφέροντας βλάβες και ακαταλληλότητα σε αρμόδιους. • Μεριμνούν για την προετοιμασία οργάνων, υλικών και θεραπευτικών μέσων και τον έλεγχο της αποστείρωσης των εργαλείων για την νοσηλεία των ασθενών. • Προγραμματίζουν τη μέτρηση και την προετοιμασία χρησιμοποιούμενων εργαλείων, επιδεσμικού υλικού και ιματισμού για την αποστείρωση ή την απόρριψή τους.
<p>B. «Υποστήριξη και άνεση ασθενή»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστηρίζουν τη γενική και τοπική υγιεινή του ασθενή, καθώς και την εμφάνισή του με αξιοπρέπεια και σεβασμό. • Οργανώνουν την κινητοποίηση του ασθενή, την τοποθέτησή του σε ειδικές θέσεις και την πρόληψη των πτώσεων χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες τεχνικές και μέσα μεταφοράς. • Διευθετούν την κλίνη (απλή, με κατακεκλιμένο άτομο, χειρουργική) ανάλογα με την περίπτωση. • Εφαρμόζουν φυσικά μέσα για την αντιμετώπιση των θερμοκρασιών του σώματος. • Ασκούν νοσηλευτική φροντίδα με σκοπό τη πρόληψη και αντιμετώπιση των κατακλίσεων.
<p>Γ. «Παρακολούθηση βασικών ενδείξεων και πλήρωση αναγκών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διευκολύνουν τις ανάγκες κένωσης και ούρησης του ασθενή με διακριτικότητα. • Ικανοποιούν τις διατροφικές ανάγκες του ασθενή αντίστοιχα με το διαιτολόγιο και τις δυνατότητές του.

	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιολογούν τα ζωτικά σημεία ανάλογα με τις οδηγίες και τους κανονισμούς. • Μεριμνούν για τη μέτρηση των προσλαμβανόμενων και αποβαλλόμενων υγρών και τη συλλογή δειγμάτων εκκρίσεων σύμφωνα με τα υπάρχοντα πρωτόκολλα. • Εποπτεύουν τις παροχетеύσεις και τους καθετήρες με σκοπό την καλή λειτουργία τους.
Δ. «Συνεργασία με τη διεπιστημονική ομάδα»	<ul style="list-style-type: none"> • Πραγματοποιούν οποιαδήποτε νοσηλευτική πράξη, που ανατίθεται από τον υπεύθυνο νοσηλευτή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (με προϋπόθεση την αποκλειστική ευθύνη του τελευταίου). • Αναγνωρίζουν την αξιόπιστη συνεργασία με τα μέλη της ομάδας υγείας, σύμφωνα με τις οδηγίες και τους κανόνες εχεμύθειας της δεοντολογίας του επαγγέλματος. • Αναφέρουν τις παρατηρήσεις τους για συμπτώματα και συμπεριφορά ασθενών, με σκοπό την ολιστική φροντίδα. • Συνεργάζονται με ψυχραιμία με την υπόλοιπη ομάδα σε επείγοντα συμβάντα. • Χρησιμοποιούν τις κατάλληλες δεξιότητες και τεχνικές επικοινωνίας απέναντι στο προσωπικό.
Ε. «Συμμετοχή στις κλινικές διεργασίες»	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχειρίζονται την τοπική προεγχειρητική προετοιμασία σύμφωνα με τις οδηγίες. • Συμβάλλουν σε απλές επιδέσεις και στην εφαρμογή νάρθηκα όπως ορίζεται από τις αρχές επιδεσμολογίας. • Ιεραρχούν τις ενέργειες προσφοράς πρώτων βοηθειών που είναι κατάλληλες για την κάθε περίπτωση. • Υιοθετούν την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων τηρώντας τα νοσηλευτικά πρωτόκολλα. • Συμμορφώνονται με τη νομοθεσία της υγειονομικής περίθαλψης.
ΣΤ. «Διαχείριση ασθενών με ψυχικά νοσήματα»	<ul style="list-style-type: none"> • Παρεμβαίνουν στην ψυχολογική κρίση με ασφάλεια ώστε να διασφαλιστούν τα δικαιώματα του ασθενή.

	<ul style="list-style-type: none"> • Αποδέχονται τις ανάγκες του ασθενή με σκοπό την πληρέστερη ικανοποίησή τους. • Φροντίζουν τον ασθενή ανάλογα με τις ανάγκες του, παρέχοντας ολιστική φροντίδα. • Συμμετέχουν στην Πολυκλαδική Θεραπευτική Ομάδα μέσω της καλής συνεργασίας. • Εκπαιδεύουν τον ασθενή και την οικογένειά του για την αποκατάσταση και την κοινωνική επανένταξή του.
<p>Z. «Παρέμβαση στην κοινότητα»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στηρίζουν την πρόληψη και προαγωγή της ψυχικής υγείας στα μέλη της κοινότητας. • Συνεισφέρουν στην άρση του στίγματος της ψυχικής νόσου με σκοπό τον περιορισμό των προκαταλήψεων. • Ενδυναμώνουν τον ασθενή και την οικογένειά του καθ' όλη την πορεία του. • Υποστηρίζουν την αποκατάσταση και φροντίδα των ασθενών στην κατ' οίκον νοσηλεία. • Συμμετέχουν στην αποκατάσταση και φροντίδα των ασθενών σε δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

***Μέρος Γ' – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ &
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ***

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Παρατίθεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της ειδικότητας «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας», με παρουσίαση των εβδομαδιαίων ωρών θεωρίας (Θ), εργαστηρίων (Ε), καθώς και του συνόλου (Σ) αυτών ανά μάθημα και ανά εξάμηνο:

Πίνακας 3. Ωρολόγιο πρόγραμμα

ΕΞΑΜΗΝΟ		Α			Β			Γ			Δ		
Α/Α	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1	Εισαγωγή στη νοσηλευτική επιστήμη	4	4	8									
2	Πρώτες βοήθειες	2	2	4									
3	Ανατομία	2		2									
4	Φυσιολογία	2		2									
5	Φαρμακολογία	2		2									
6	Υγιεινή Μικροβιολογία	2		2									
7	Βασικές αρχές νοσηλευτικής				3	4	7						
8	Χειρουργική νοσηλευτική				2		2						
9	Παθολογική νοσηλευτική				2		2						
10	Γυναικολογική - Παιδιατρική νοσηλευτική				2		2						
11	Νοσηλευτική ψυχικής υγείας				2		2						

12	Βασικές δεξιότητες στη νοσηλευτική (κλινική άσκηση στο νοσοκομείο)					5	5						
13	Νευρολογική νοσηλευτική							2		2			
14	Νοσηλευτική εθισμών και εξαρτήσεων							2		2			
15	Βασικές αρχές νοσηλευτικής ψυχικής υγείας							3		3			
16	Κλινική νοσηλευτική ψυχικής υγείας (πρακτική στο νοσοκομείο)								13	13			
17	Ψυχική υγεία και νοσηλευτική φροντίδα									2		2	
18	Ειδικά θέματα στην ψυχιατρική									3		3	
19	Γεροντολογική και γηριατρική νοσηλευτική									2		2	
20	Εφαρμοσμένη νοσηλευτική ψυχικής υγείας (πρακτική στο νοσοκομείο)											13	13
ΣΥΝΟΛΟ		14	6	20	11	9	20	7	13	20	7	13	20

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης

2.1 ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

2.1.Α ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι να έρθουν οι εκπαιδευόμενοι/ες σε επαφή με την έννοια της Νοσηλευτικής ως διεργασία

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

φροντίδας, της οποίας επίκεντρο είναι ο άνθρωπος, στοχεύοντας στην πρόληψη, τη διατήρηση και προαγωγή της υγείας. Ειδικότερα, πραγματεύεται την απόκτηση των απαιτούμενων γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ώστε οι εκπαιδευόμενοι/ες να εφαρμόζουν με επίβλεψη ή κατόπιν ανάθεσης από νοσηλεύτη/τρια τις απαιτούμενες για τη φροντίδα του ασθενή πράξεις και τεχνικές. Το θεωρητικό μέρος πραγματεύεται έννοιες και ορισμούς σχετικά με την ευεξία, την υγεία, την πρόληψη της ασθένειας, την ολιστική και εξατομικευμένη φροντίδα ενός/μίας ασθενούς, την ιεραρχική πυραμίδα των ανθρωπίνων αναγκών, την τεχνική της νοσηλευτικής διεργασίας υπό το πρίσμα μιας ανθρωποκεντρικής προσέγγισης. Επίσης, σε επίπεδο υιοθέτησης στάσεων συμπεριφοράς αναφέρονται οι βασικές αρχές της νοσηλευτικής δεοντολογίας, τα ηθικά διλήμματα που συχνά αναδύονται, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις ασθενών και των βοηθών νοσηλευτών/τριών. Παράλληλα, οι εκπαιδευόμενοι/ες στο εργαστηριακό μέρος της ενότητας αυτής εφαρμόζουν τις τεχνικές επικοινωνίας και αναγνωρίζουν τους μηχανισμούς άμυνας του ατόμου. Εκτιμούν τις ανάγκες και τα προβλήματα των ατόμων με τη συλλογή πληροφοριών. Περιγράφουν και εφαρμόζουν τις αρχές μηχανικής του σώματος, σύμφωνα με τα πρωτόκολλα εργονομίας (υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας) κατά τη νοσηλευτική φροντίδα των ασθενών στον θάλαμο νοσηλείας, στην αίθουσα χειρουργείου και σε ΜΕΘ. Αντιλαμβάνονται τη σπουδαιότητα της λήψης των Ζωτικών Σημείων (Σφυγμός, Αρτηριακή πίεση, Θερμοκρασία, Αναπνοές) και εφαρμόζουν όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό για την καταγραφή του στα αντίστοιχα προτυποποιημένα έγγραφα. Οι εκπαιδευόμενοι/ες εξοικειώνονται στη χρήση απλής νοσηλευτικής κλίνης και πραγματοποιούν νοσηλευτικές πράξεις σε προσομοιωμένους/ες ασθενείς, όπως σωματική υγιεινή, μετακίνηση ασθενούς επί κλίνης, χρήση άσηπτης τεχνικής, χρήση μέτρων ατομικής προστασίας (ΜΑΠ), χορήγηση φαρμάκων, περιποίηση ελκών πίεσης, εφαρμογή υποκλυσμού κ.ά.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί να:

- Αναγνωρίζουν την επιστήμη της Νοσηλευτικής και το γνωστικό της αντικείμενο.
- Κατονομάζουν τις έννοιες της υγείας, της ευεξίας, της ασθένειας και της προαγωγής της υγείας.
- Αναλύουν τη θεωρία της πολλαπλότητας των παραγόντων που προκαλούν την ασθένεια.
- Αντιλαμβάνονται τα επίπεδα της πρόληψης (Πρωτογενής, Δευτερογενής, Τριτογενής).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εφαρμόζουν δεξιότητες επικοινωνίας, τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιούν για τη διεργασία της συλλογής πληροφοριών, όπως η λήψη και η καταγραφή του νοσηλευτικού ιστορικού.
- Σχεδιάζουν τη φροντίδα των ατόμων κατανοώντας την ολότητα του ανθρώπου ως βιοψυχοκοινωνικής οντότητας.
- Εφαρμόζουν τις αρχές μηχανικής του σώματος σύμφωνα με τα πρωτόκολλα εργονομίας (υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας), στον θάλαμο του νοσηλευτικού τμήματος και στην αίθουσα του χειρουργείου και στη ΜΕΘ.
- Λαμβάνουν τα ζωτικά σημεία (θερμοκρασία, αρτηριακό σφυγμό, αρτηριακή πίεση, αναπνοές και κορεσμός οξυγόνου) με τη χρήση του διαθέσιμου σύγχρονου εξοπλισμού.
- Καταγράφουν τις μετρήσεις των ζωτικών σημείων στα αντίστοιχα προτυποποιημένα δελτία καταγραφής τους.
- Διαχειρίζονται την καθημερινή σωματική υγιεινή των ασθενών και το λουτρό επί κλίνης.
- Εφαρμόζουν διαδικασίες διευθέτησης της κλίνης, με ή χωρίς κατακεκλιμένο/η ασθενή.
- Αξιολογούν πιθανά έλκη πίεσης.
- Σχεδιάζουν νοσηλευτικές παρεμβάσεις, υπό την καθοδήγηση του νοσηλευτή.
- Εξοικειώνονται με τις αρχές της νοσηλευτικής δεοντολογίας.
- Παροτρύνουν τους/τις ασθενείς να συμμετέχουν ενεργά στο πλάνο της νοσηλευτικής φροντίδας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (4), Εργαστήριο (4), Σύνολο (8)

2.1.B ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην απόκτηση των απαραίτητων ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων για να προσφέρουν αποτελεσματική βοήθεια με ασφάλεια σε επείγουσες καταστάσεις και αποτελείται από θεωρητικό και εργαστηριακό σκέλος. Ειδικότερα, στο θεωρητικό μέρος παρέχονται οι γνώσεις σχετικά με τις βασικές έννοιες των πρώτων βοηθειών, όπως είναι η ασφαλής προσέγγιση του πάσχοντα, ο αλγόριθμος των πρώτων βοηθειών, η εκτίμηση της κατάστασης και η διαλογή των ασθενών (triage) στον τόπο συμβάντος ή στο τμήμα επειγόντων περιστατικών, οι ιδιαιτερότητες στην αντιμετώπιση βρεφών και παιδιών. Αναλύονται τα επείγοντα περιστατικά και η αντιμετώπισή τους, όπως σχετικά με το κυκλοφορικό και το αναπνευστικό σύστημα, τα εγκαύματα, οι δηλητηριάσεις και τα δήγματα,

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κακώσεις μυοσκελετικού συστήματος, καθώς και οι κατευθυντήριες οδηγίες για την εφαρμογή της καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης, διασωστικές τεχνικές σε σοκ (shock), απώλεια συνείδησης, πνιγμό, πνιγμονή, τοποθέτηση αεραγωγού για άμεσο αερισμό. Επίσης, γίνεται ειδική αναφορά για την αντιμετώπιση μαζικών καταστροφών (εφαρμογή σεναρίων), περιπτώσεων απεγκλωβισμού από αυτοκίνητο και των ειδικών τρόπων μετακίνησης πάσχοντα. Τέλος, στο πρακτικό σκέλος, γίνεται εξάσκηση στην παροχή πρώτων βοηθειών σε κάθε έκτακτο περιστατικό, όπως σε απώλεια συνείδησης, ηλίαςης-θερμοπληξίας-κρουοπαγημάτων-υποθερμίας, κρίσης άσθματος και άλλων επειγόντων προβλημάτων του αναπνευστικού, καρδιακού επεισοδίου, επιληψίας, υπογλυκαιμίας και αγγειακού εγκεφαλικού επεισοδίου.

• Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ο Διατυπώνουν τον αλγόριθμο των πρώτων βοηθειών, μελετώντας αντίστοιχα παραδείγματα έκτακτων περιστατικών.
- ο Περιγράφουν τις ενέργειες και τους χειρισμούς που εφαρμόζονται σε κάθε έκτακτο περιστατικό, εξετάζοντας τη σοβαρότητα της κατάστασης.
- ο Περιγράφουν τα βήματα της Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες.
- ο Διακρίνουν τους εσφαλμένους από τους ορθούς χειρισμούς των παρεχόμενων πρώτων βοηθειών, αξιολογώντας το περιστατικό.
- ο Ταξινομούν το υλικό στο τμήμα επειγόντων περιστατικών, στο ασθενοφόρο ή στο φαρμακείο.
- ο Επιλέγουν τον τρόπο που ενεργούν, ανάλογα με τον πάσχοντα, το συμβάν και τη βαρύτητά του για όλα τα περιστατικά.
- ο Συνδυάζουν τους υπάρχοντες πόρους για υποστήριξη όλων των εμπλεκόμενων σε ένα συμβάν.
- ο Εφαρμόζουν πρώτες βοήθειες στον ενήλικα, το βρέφος και το παιδί.
- ο Συμμετέχουν στη διαδικασία της διαλογής του περιστατικού στο τμήμα επειγόντων περιστατικών.
- ο Ελέγχουν για τυχόν επιπλοκές στο περιστατικό μετά την παρέμβασή τους.
- ο Επαληθεύουν τα αποτελέσματα των πράξεων τους.
- ο Ανταποκρίνονται επιτυχώς στα σενάκια προσομοίωσης έκτακτων περιστατικών.
- ο Αρνούνται την παροχή πρώτων βοηθειών, εάν δεν πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- ο Συνεργάζονται με τους επαγγελματίες υγείας, προκειμένου να αντιμετωπίζουν επείγουσες καταστάσεις, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.1.Γ ANATOMIA

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η παρούσα μαθησιακή ενότητα έχει ως σκοπό την εξοικείωση των εκπαιδευομένων με το γνωστικό αντικείμενο της Ανατομικής, με το σύνολο του ανθρώπινου οργανισμού και με την περιγραφή των επιμέρους οργανικών συστημάτων. Με τον τρόπο αυτό, οι εκπαιδευόμενοι/ες διδάσκονται να απαριθμούν τα διάφορα όργανα και να περιγράφουν τους ιστούς που τα δημιουργούν. Συγκεκριμένα, επιδιώκεται η διευκόλυνση της κατανόησης των προτεραιοτήτων, που τίθενται κατά την άσκηση της νοσηλευτικής φροντίδας, υπό την έννοια ότι οι εκπαιδευόμενοι/ες αντιλαμβάνονται τις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού και ερμηνεύουν τα διάφορα εμφανιζόμενα κλινικά σημεία και συμπτώματα. Οι εκπαιδευόμενοι/ες, στην ενότητα αυτή, διδάσκονται τις εκπαιδευτικές ενότητες του μυοσκελετικού, του κυκλοφορικού, του αναπνευστικού, του πεπτικού, του ουροποιητικού και του γεννητικού συστήματος και των επιμέρους οργάνων, ιστών και κυττάρων αυτών των συστημάτων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τη δομή των κυττάρων και των ιστών.
- Ορίζουν την τοπογραφία και τη μορφολογία των ιστών.
- Απαριθμούν τα όργανα του ανθρώπινου οργανισμού.
- Παρουσιάζουν τα κύρια μέρη του κυττάρου, περιγράφοντας τη μορφολογία του.
- Διακρίνουν τα βασικά όργανα του ανθρώπινου οργανισμού, ταξινομώντας τα κατά συστήματα.
- Ταξινομούν τα είδη των μυών, παραθέτοντας τα βασικά χαρακτηριστικά τους.
- Διακρίνουν τα μέρη του αναπνευστικού συστήματος.
- Εκτιμούν τη λειτουργία του λεμφικού και κυκλοφορικού συστήματος, διατυπώνοντας βασικές γνώσεις αναφορικά με τα χαρακτηριστικά τους.
- Διακρίνουν τα αισθητήρια όργανα του δέρματος, της ακοής, της αφής, της γεύσης, της όσφρησης και της όρασης.
- Παρουσιάζουν τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού.
- Αναλύουν ξεχωριστά το κάθε σύστημα (ερειστικό, κυκλοφορικό, αναπνευστικό, πεπτικό, ουροποιητικό, γεννητικό).

- Ταξινομούν τα όργανα του ανθρώπινου οργανισμού ανά σύστημα.
- Εφαρμόζουν τις αρχές της Ανατομικής στην άσκηση της νοσηλευτικής φροντίδας.
- Αξιολογούν τη σωστή λειτουργία του κάθε συστήματος.
- Εξηγούν τη σχέση των οργάνων μεταξύ τους.
- Υιοθετούν τις αρχές της Ανατομικής κατά τη νοσηλευτική διεργασία.
- Υποστηρίζουν τον/την ασθενή κατά τη διάρκεια της νοσηλευτικής παρέμβασης, αναγνωρίζοντας τις ανατομικές ανάγκες του σώματός του/της.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.Δ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της ενότητας «Στοιχεία Φυσιολογίας» είναι η κατανόηση των λειτουργικών διαδικασιών κυττάρων, ιστών, οργάνων και οργανικών συστημάτων, ώστε οι εκπαιδευόμενοι/ες να επεξηγούν και να αντιλαμβάνονται τις φυσιολογικές διεργασίες ολόκληρου του ανθρώπινου οργανισμού. Συγκεκριμένα, αναλύονται οι φυσιολογικές λειτουργίες και οι μηχανισμοί όλων των οργανικών συστημάτων (μυοσκελετικό, κυκλοφορικό, πεπτικό, αναπνευστικό, νευρικό, ουροποιητικό, γεννητικό, ενδοκρινικό) σε διακριτές διδακτικές ενότητες και οι εκπαιδευόμενοι/ες εξοικειώνονται με τις φυσιολογικές λειτουργίες του αιμοποιητικού ιστού. Τέλος, καταρτίζονται αναφορικά με τη φυσιολογία της ζωής και του θανάτου, και με την απόκτηση της ικανότητας να συσχετίζουν τις νοσηλευτικές ανάγκες και την παρεχόμενη φροντίδα με τις διάφορες παθοφυσιολογικές διεργασίες που, κατά περίπτωση, υποκρύπτονται.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Ταξινομούν τις φυσιολογικές διεργασίες σε επίπεδο κυττάρου, ιστού και οργάνου.
- Περιγράφουν τις βασικές λειτουργίες των ανθρωπίνων οργάνων.
- Αναφέρουν τα είδη των οργανικών συστημάτων.
- Απαριθμούν τα χαρακτηριστικά και τους φυσιολογικούς μηχανισμούς λειτουργίας του ανθρώπινου οργανισμού.
- Συσχετίζουν τους μηχανισμούς αλληλορύθμισης του ανθρώπινου οργανισμού.
- Προβλέπουν ενδεχόμενες αποκλίσεις της φυσιολογικής λειτουργίας.
- Αντιπαραβάλλουν τη μη φυσιολογική λειτουργία με την εμφάνιση αντίστοιχων κλινικών σημείων και συμπτωμάτων.

- Διατυπώνουν διακριτά τη φυσιολογία του αναπνευστικού, κυκλοφορικού, πεπτικού και των υπόλοιπων οργανικών συστημάτων.
- Αναλύουν τη φυσιολογική λειτουργία σε επίπεδο κυττάρων, ιστών, οργάνων και συστημάτων του ανθρώπινου οργανισμού.
- Εξοικειώνονται με τους μηχανισμούς με τους οποίους επιτυγχάνεται η φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού.
- Υποστηρίζουν τις αρχές της Φυσιολογίας στην άσκηση της Νοσηλευτικής φροντίδας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.Ε ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Οι εκπαιδευόμενοι/ες στην παρούσα μαθησιακή ενότητα εξοικειώνονται με τους μηχανισμούς δράσης, τις οδούς χορήγησης, τις ενδείξεις, αντενδείξεις, αλληλεπιδράσεις και παρενέργειες των φαρμάκων, ως προς τη γενικότερη κατάσταση του ασθενή. Αναλύονται τα στοιχεία φαρμακοδυναμικής και φαρμακοκινητικής δράσης, ως μηχανισμοί ενέργειας των φαρμάκων, σε όλα τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού καθώς και οι τρόποι ασφαλούς χορήγησης φαρμάκων και ο τρόπος σωστού υπολογισμού των φαρμακευτικών δόσεων. Γίνονται εστιασμένες αναφορές στις διαδικασίες απορρόφησης, κατανομής, μεταβολισμού και απέκκρισης των φαρμάκων στον οργανισμό. Παρουσιάζονται οι ειδικές κατηγορίες φαρμάκων, όπως τα φάρμακα του αυτόνομου νευρικού συστήματος, τα φάρμακα του συμπαθητικού-παρασυμπαθητικού, τα μυοχαλαρωτικά, τα αντίδοτα δηλητηριάσεων, τα αντιαλλεργικά, τα αντιεμετικά, τα φάρμακα που χορηγούνται σε χρόνια φλεγμονώδη εντερική νόσο, τα φάρμακα του ενδοκρινικού και του αιμοποιητικού συστήματος και άλλες κατηγορίες φαρμάκων που χορηγούνται για την αντιμετώπιση παθολογικών καταστάσεων των διαφόρων συστημάτων του οργανισμού. Εξετάζονται οι κύριες κατηγορίες που αφορούν στη χορήγηση αντιμικροβιακών, αντινεοπλασματικών, μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών και κορτικοστεροειδών φαρμάκων. Ειδικές επισημάνσεις αφορούν, τέλος, τις κατηγορίες φαρμάκων που δρουν στην πήξη του αίματος και στο μηχανισμό τροποποίησης κινητικότητας του εντέρου (καθαρτικά, αντιδιαρροϊκά).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Κατονομάζουν τις ιδιότητες και τη δράση των φαρμάκων, όταν χορηγούν μια συγκεκριμένη φαρμακευτική αγωγή.
- Ερμηνεύουν σωστά τις πληροφορίες που αναγράφονται στην ετικέτα των φαρμακευτικώνσκευασμάτων.

- Συσχετίζουν τα στοιχεία φαρμακοδυναμικής και φαρμακοκινητικής των διαφόρων κατηγοριών των φαρμάκων.
- Επιλέγουν τους σωστούς τρόπους διαχείρισης και αποθήκευσης των φαρμάκων.
- Υπολογίζουν τις δόσεις των φαρμάκων με την παρουσία του/της υπεύθυνου/ης νοσηλεύτη/τριας.
- Συνεπικουρούν για τη χορήγηση των φαρμάκων από όλες τις οδούς (ενδομυϊκή, ενδοφλέβια, υποδόρια, ενδοδερμική).
- Παροτρύνουν και εκπαιδεύουν τους/τις ασθενείς στην ορθή τήρηση των οδηγιών λήψης των φαρμακευτικών σκευασμάτων.
- Παρατηρούν με προσοχή τον ασθενή, τόσο κατά τη διάρκεια, όσο και μετά τη χορήγηση της φαρμακευτικής αγωγής.
- Συνειδητοποιούν τη σπουδαιότητα της φαρμακοεπαγρύπνησης.
- Επαληθεύουν τη δράση των φαρμάκων σύμφωνα με τις ενδείξεις τους.
- Ταυτοποιούν το πρόβλημα του ασθενή με τις καταγεγραμμένες ενδείξεις του φαρμάκου.
- Διατυπώνουν την έννοια της συνέργειας και το μηχανισμό του ανταγωνισμού των φαρμάκων κατά τη χορήγηση πολλαπλής φαρμακευτικής αγωγής.
- Διακρίνουν την εκδήλωση τυχόν παρενεργειών και ανεπιθύμητων δράσεων κατά τη χορήγηση φαρμάκων, ενημερώνοντας άμεσα τον/την υπεύθυνο/η νοσηλεύτη/τρια.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.ΣΤ. ΥΓΙΕΙΝΗ - ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εξοικειωθούν οι καταρτιζόμενοι/ες με τις βασικές αρχές της υγιεινής και της μικροβιολογίας. Πρόκειται για αμιγώς θεωρητική ενότητα, η οποία πραγματεύεται τις βασικές έννοιες της υγείας και της ασθένειας, της υγιεινής, της πρόληψης και της προαγωγής της υγείας, της ανοσολογίας, των λοιμωδών νοσημάτων και των τρόπων μετάδοσης και πρόληψής τους, της στοματικής υγιεινής, της υγιεινής των τροφίμων και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία. Επιπλέον, στην υποενότητα της μικροβιολογίας παρουσιάζονται τα είδη των μικροοργανισμών (βακτήρια, ιοί, ρικέτσιες, μύκητες, παράσιτα), θεμελιώδεις έννοιες αναφορικά με την αναπαραγωγή και την ανάπτυξή τους, οι επιπτώσεις στον άνθρωπο από την εγκατάσταση και τη δράση των βασικότερων μικροοργανισμών και οι υπάρχουσες μέθοδοι πρόληψης και αντιμετώπισης/καταστροφής των εν λόγω μικροοργανισμών. Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι έννοιες αποστείρωσης-απολύμανσης-αντισηψία, ενώ γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στις νοσοκομειακές λοιμώξεις και τις λοιμώξεις σε ανοσοκατασταλμένους.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Ορίζουν τις βασικές έννοιες και αρχές της Υγιεινής και της Ανοσολογίας.
- Προσδιορίζουν τα είδη των μικροοργανισμών και τις συνέπειες από την αλληλεπίδρασή τους με τον μεγαλοοργανισμό με ξεχωριστή μνεία στις ιδιαιτερότητες της αλληλεπίδρασης στο νοσοκομειακό περιβάλλον.
- Αναλύουν τους τρόπους μετάδοσης των Σεξουαλικά Μεταδιδόμενων Νοσημάτων (AIDS, ηπατίτιδα κ.ά.).
- Διακρίνουν τους τρόπους μετάδοσης των νοσημάτων (αερογενώς, μέσω ξενιστών, μέσω τροφίμων).
- Εφαρμόζουν με τον ενδεδειγμένο τρόπο τις διαδικασίες της απολύμανσης και της αποστείρωσης.
- Εκτελούν την υγιεινή των χεριών, σύμφωνα με τα πρωτόκολλα του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας.
- Συνιστούν ενδεικνυόμενα μέτρα πρόληψης αναφορικά με τις επιβλαβείς για την υγεία συμπεριφορές και πολιτικές.
- Αποδέχονται τους εμβολιασμούς ως ύψιστο αγαθό για την πρόληψη των λοιμωδών νοσημάτων.
- Υιοθετούν υγιεινές συμπεριφορές.
- Παρουσιάζουν τις διαφορές του εργατικού ατυχήματος από την επαγγελματική ασθένεια.
- Εντοπίζουν τις πηγές κινδύνου στο εργασιακό περιβάλλον.
- Λαμβάνουν κατάλληλα προληπτικά μέτρα για την προάσπιση της υγείας και της ασφάλειας στο εργασιακό περιβάλλον.
- Συμμετέχουν σε δράσεις για την προώθηση των θεμάτων υγείας και ασφάλειας στην εργασία, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2 ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄

2.2.A ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές αρχές νοσηλευτικής φροντίδας για την αντιμετώπιση ασθενών με παθολογικά και χειρουργικά προβλήματα υγείας. Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι αρχές ασηψίας, απολύμανσης, απορρύπανσης για τον έλεγχο των λοιμώξεων. Η ενότητα πραγματεύεται μεθόδους άσηπτης τεχνικής υγειονομικού υλικού

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(επιδεσμικό υλικό, εργαλείων, προστατευτικού εξοπλισμού) καθώς και άλλου εξοπλισμού για τη διενέργεια ιατρικών πράξεων που απαιτούν άσηπτη τεχνική. Στο θεωρητικό σκέλος αναπτύσσεται η απόκτηση των αναγκαίων γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων, ώστε να εφαρμόζουν με επίβλεψη ή κατόπιν ανάθεσης από νοσηλεύτη/τρια τις ενδεδειγμένες ενέργειες στο πλαίσιο των απαιτούμενων παρεμβάσεων σε ασθενείς με προβλήματα του αναπνευστικού, του πεπτικού, του καρδιαγγειακού, του ουροποιητικού, του μυοσκελετικού και του νευρικού συστήματος. Επίσης, παρουσιάζονται οι αρχές φροντίδας χειρουργικών ασθενών και ασθενών με έγκαυμα, τραχειοστομία, ακρωτηριασμό, έλξη ή γύψινο επίδεσμο, με διαταραχές των ενδοκρινών αδένων, των αισθητηρίων οργάνων, του αίματος και της ούρησης, αλλά και η φροντίδα στο τελικό στάδιο της ζωής. Επίσης, στο εργαστηριακό μέρος της ενότητας εφαρμόζονται οι αρχές χορήγησης των φαρμάκων από το στόμα, παρεντερικά, με αλοιφές και κολλύρια.

• Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Εκτιμούν τις βασικές ανάγκες και τα προβλήματα των ασθενών.
- Σχεδιάζουν εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα.
- Εφαρμόζουν τις αρχές άσηπτης τεχνικής κατά τη χρήση αποστειρωμένου υλικού.
- Διαχειρίζονται με ασφάλεια τον κλινήρη ασθενή, παρέχοντας νοσηλευτική φροντίδα για κάλυψη των βασικών του αναγκών.
- Οργανώνουν την εύρυθμη λειτουργία του εξοπλισμού του θαλάμου για την εξειδικευμένη νοσηλευτική φροντίδα των ασθενών (οξυγονοθεραπεία, αναρροφήσεις).
- Ελέγχουν τη λειτουργία της παροχής οξυγόνου και της αναρρόφησης.
- Κατονομάζουν τις οδούς χορήγησης των φαρμάκων (εντερικά και παρεντερικά).
- Αναγνωρίζουν τα προβλήματα από λάθος χορήγηση φαρμάκων.
- Εξοικειώνονται με την τεχνική χορήγησης φαρμάκων ενδομυϊκά, υποδόρια, ενδοδερμικά.
- Εφαρμόζουν την υγιεινή των χεριών για την πρόληψη των λοιμώξεων.
- Εφαρμόζουν αποστειρωμένα γάντια.
- Αναγνωρίζουν τις βασικές αρχές διαχείρισης των χειρουργικών ασθενών, μελετώντας τις ανάγκες τους.
- Εφαρμόζουν την προεγχειρητική, διεγχειρητική και μετεγχειρητική φροντίδα του/της ασθενούς.
- Αναγνωρίζουν πιθανές μετεγχειρητικές επιπλοκές που αφορούν ασθενείς με παθολογικά και χειρουργικά νοσήματα.
- Εκτελούν βασικές νοσηλευτικές τεχνικές και ειδικές δεξιότητες στην ολιστική φροντίδα ασθενών με παθολογικά και χειρουργικά

προβλήματα, κατόπιν ανάθεσης από νοσηλεύτη/τρια ή και με την επίβλεψή του/της.

- Καταμετρούν τα προσλαμβανόμενα και αποβαλλόμενα υγρά, καταγράφοντάς τα σε σχετικό έντυπο σύμφωνα με τις ενδεδειγμένες διαδικασίες.
- Εξοικειώνονται με την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας ανάλογα με τις ανάγκες νοσηλείας του ασθενούς σε όλα τα επίπεδα Φροντίδας Υγείας (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Τριτοβάθμια).

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (3), Εργαστήριο (4), Σύνολο (7)

2.2.B ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες αποκτούν γνώσεις για την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε ασθενείς με χειρουργικές παθήσεις. Παρουσιάζονται παθήσεις και ειδικές καταστάσεις, η αντιμετώπιση των οποίων συνδέεται με τις σύγχρονες προσεγγίσεις της χειρουργικής. Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι αρχές της προεγχειρητικής, περιεγχειρητικής και μετεγχειρητικής φροντίδας, ενώ έμφαση δίνεται στα αίτια, τη φυσική εξέλιξη, την κλινική εικόνα, τη διάγνωση, την πρόγνωση και τη νοσηλευτική φροντίδα των χειρουργικών παθήσεων. Επίσης, επεξηγούνται θέματα χειρουργικών λοιμώξεων και μετεγχειρητικών επιπλοκών γενικότερα, διαχείρισης τραυμάτων και εγκαυμάτων, διαταραχών της ισορροπίας ύδατος και ηλεκτρολυτών, διαταραχών της οξεοβασικής ισορροπίας, αιμορραγιών και καταπληξίας (shock), εντερικής και παρεντερικής διατροφής και αναλύονται οι αναγκαίες νοσηλευτικές παρεμβάσεις για την ανακούφιση και ολοκληρωμένη φροντίδα του χειρουργικού ασθενούς. Οι κυριότερες χειρουργικές παθήσεις αναλύονται θεωρητικά ανά σύστημα και παρουσιάζονται οι απαιτούμενες νοσηλευτικές παρεμβάσεις για τη διαχείριση του χειρουργικού ασθενούς σε όλα τα στάδια της φροντίδας του.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Διακρίνουν τις κατηγορίες των χειρουργικών επεμβάσεων (καθαρή, καθαρή-μολυσμένη, μολυσμένη, ρυπαρή ή σηπτική).
- Προετοιμάζουν τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό για την εκτέλεση κάθε χειρουργικής πράξης.
- Αξιολογούν την κατάσταση υγείας των ασθενών κατά την προεγχειρητική, περιεγχειρητική και μετεγχειρητική φάση.

- Περιγράφουν την προετοιμασία του/της ασθενούς για χειρουργική επέμβαση.
- Οργανώνουν την προετοιμασία του/της ασθενούς για τη χειρουργική επέμβαση.
- Εφαρμόζουν δεξιότητες φροντίδας στον/στην χειρουργημένο/η ασθενή ως μέλη της διεπιστημονικής ομάδας.
- Αναγνωρίζουν έγκαιρα τις μετεγχειρητικές δυσχέρειες και επιπλοκές.
- Εφαρμόζουν μέτρα πρόληψης των μετεγχειρητικών επιπλοκών.
- Εφαρμόζουν απλές επιδέσεις και ακινητοποιήσεις.
- Εκτελούν τις διαδικασίες φροντίδας/νοσηλείας του/της ασθενούς, εφαρμόζοντας τις οδηγίες του/της νοσηλεύτη/τριας.
- Εφαρμόζουν τους κανόνες ασηψίας-αντισηψίας για τον περιορισμό των χειρουργικών λοιμώξεων.
- Επικουρούν τους/τις ασθενείς στην έγερση και βάρδια ύστερα από χειρουργικές επεμβάσεις, διευκολύνοντας τη διαδικασία της αποκατάστασης.
- Υποστηρίζουν τις ικανότητες των ασθενών, ώστε να επιτευχθεί το μέγιστο επίπεδο αυτοφροντίδας.
- Ενδυναμώνουν τους/τις ασθενείς και τους/τις άτυπους/ες φροντιστές/τριες, εφαρμόζοντας τις οδηγίες της διεπιστημονικής ομάδας υγείας.
- Αξιολογούν την ψυχολογική κατάσταση των χειρουργικών ασθενών.
- Χρησιμοποιούν τις κατάλληλες τεχνικές ψυχολογικής υποστήριξης και αποκλιμάκωσης του στρες σε όλα τα στάδια της φροντίδας του/της ασθενούς.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.Γ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην Παθολογία και στην Παθολογική Νοσηλευτική, ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για την εξατομικευμένη νοσηλευτική εκτίμηση και εφαρμογή του σχεδίου φροντίδας. Στην παρούσα ενότητα αναπτύσσονται οι βασικοί μηχανισμοί πρόκλησης νόσου και οι παθολογικές μεταβολές της λειτουργικότητας του ανθρώπινου οργανισμού. Γίνεται αναφορά σε βασικές έννοιες σχετικά με τον ορισμό, την αιτιολογία, τα συμπτώματα και τις επιπλοκές του αναπνευστικού, του κυκλοφορικού, του πεπτικού, του νευρικού, του ουροποιητικού συστήματος, του αίματος, του δέρματος και των ενδοκρινών αδένων, καθώς και των χρόνιων συστηματικών νοσημάτων. Επιπρόσθετα αναλύεται και εξηγείται η βασική κατηγοριοποίηση λοιμώξεων καθώς και

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

έννοιες, όπως αυτές της σηψαιμίας και της σηπτικής καταπληξίας με έμφαση στην παροχή αποτελεσματικής νοσηλευτικής φροντίδας στις ανωτέρω καταστάσεις. Η ενότητα πραγματεύεται την παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας αναδεικνύοντας ως σημαντικά μέτρα άσκησης του νοσηλευτικού έργου τη λήψη σωστού ατομικού και οικογενειακού ιστορικού καθώς και τη λήψη ζωτικών σημείων με ακρίβεια. Παράλληλα, σε συσχέτιση με τις συνδεόμενες παθολογικές καταστάσεις, περιγράφονται σύγχρονες εργαστηριακές εξετάσεις και διαγνωστικές μέθοδοι για την αντιμετώπιση και τη θεραπεία οξέων και χρόνιων παθολογικών νοσημάτων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αντιλαμβάνονται την παθογένεια και τους βασικούς μηχανισμούς πρόκλησης των συχνότερων παθήσεων.
- Υλοποιούν επικουρικά νοσηλευτική εκτίμηση των αναγκών του/της ασθενούς, με σκοπό την ποιοτική νοσηλευτική του φροντίδα.
- Εντοπίζουν τις βασικές εκδηλώσεις και τα συμπτώματα των κυριότερων παθολογικών παθήσεων.
- Αντιμετωπίζουν εγκαίρως νέα πιθανή συμπτωματολογία επιπλοκών παρεμβαίνοντας αποτρεπτικά.
- Παρέχουν εκπαίδευση στον ασθενή και στα μέλη της οικογένειας.
- Προετοιμάζουν τον ασθενή για τις αναγκαίες εργαστηριακές και απεικονιστικές εξετάσεις.
- Αναγνωρίζουν τη σημασία καταγραφής του νοσηλευτικού ιστορικού και τη συνεισφορά της λήψης πληροφοριών στην τελική διάγνωση.
- Προσεγγίζουν ξεχωριστά το κάθε οργανικό σύστημα του ασθενή ως προς τη διερεύνηση της νοσηλευτικής φροντίδας παθολογικών διαταραχών.
- Εφαρμόζουν την ενδεικνυόμενη νοσηλευτική παρέμβαση και φροντίδα στις κατά περιπτώσεις εντοπισμένες παθολογικές καταστάσεις.
- Λαμβάνουν τα σωστά μέσα προστασίας και υγιεινής στον προνοσοκομειακό και νοσοκομειακό χώρο.
- Συνεργάζονται με τα μέλη της διεπιστημονικής θεραπευτικής ομάδας για την αντιμετώπιση των παθολογικών νοσημάτων.
- Ιεραρχούν τις ανάγκες του/της ασθενούς.
- Προβαίνουν στις σχετικές νοσηλευτικές παρεμβάσεις πρόληψης, θεραπείας, αποκατάστασης, υπό την εποπτεία του/της νοσηλευτή/τριας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.2.Δ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ - ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

• **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η παρούσα μαθησιακή ενότητα αποτελείται από δύο αυτοτελείς επιμέρους ενότητες, αυτή της Γυναικολογικής και αυτή της Παιδιατρικής Νοσηλευτικής. Η υποενότητα της Γυναικολογικής Νοσηλευτικής έχει ως σκοπό να εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σε έννοιες που αφορούν στην ανατομία-φυσιολογία του γυναικείου γεννητικού συστήματος. Ειδικότερα, παρουσιάζονται τα εξελικτικά στάδια και οι αλλαγές που προκύπτουν στο αναπαραγωγικό σύστημα της γυναίκας κατά την εφηβεία, κύηση, τοκετό, λοχεία, εμμηνόπαυση. Αναλύονται οι συχνότερες παθολογικές γυναικολογικές καταστάσεις, με ιδιαίτερες αναφορές ως προς την επίπτωση και τον επιπολασμό γυναικολογικών καρκίνων (μαστού, γεννητικών οργάνων κ.ά.) και συνδέονται με τις αναγκαίες νοσηλευτικές παρεμβάσεις, τόσο σε επίπεδο πρόληψης όσο και θεραπευτικής αντιμετώπισης. Η υποενότητα της Παιδιατρικής Νοσηλευτικής εξοικειώνει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σε έννοιες και ορισμούς που αφορούν τις βιολογικές, ψυχολογικές και πνευματικές ανάγκες, τόσο ενός υγιούς, όσο κι ενός άρρωστου παιδιού. Εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στα εξελικτικά στάδια ανάπτυξης ενός παιδιού (γλωσσική, αισθητηριακή, κινητική, συναισθηματική και κοινωνική εξέλιξη). Τέλος, αναφέρονται τα συχνότερα παθολογικά και χειρουργικά προβλήματα της παιδικής ηλικίας και η νοσηλευτική αντιμετώπισή τους..

• **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Κατονομάζουν γυναικολογικές και παιδιατρικές παθήσεις και μεθόδους παρέμβασης σε πρωτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο και τρίτοβάθμιο επίπεδο φροντίδας.
- Επικουρούν στην εφαρμογή του εξατομικευμένου πλάνου φροντίδας των ασθενών με γυναικολογικά και παιδιατρικά νοσήματα, σύμφωνα με τις ανάγκες του/της ασθενούς, υπό την εποπτεία του/της νοσηλευτή/τριας.
- Συμμετέχουν ενεργά στην πρόληψη και αντιμετώπιση των γυναικολογικών και παιδιατρικών παθήσεων.
- Συνεργάζονται με νοσηλευτές/τριες και άλλους επαγγελματίες υγείας σε προγράμματα έγκαιρης διάγνωσης του καρκίνου του μαστού και του τραχήλου της μήτρας.
- Ενθαρρύνουν τις γυναίκες όλων των ηλικιών για τη διενέργεια διαγνωστικών εξετάσεων, ώστε να επιτύχουν την έγκαιρη ανίχνευση παθολογικών καταστάσεων.
- Παρατηρούν τη φυσιολογική ανάπτυξη του παιδιού.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Παρουσιάζουν τα στάδια ανάπτυξης του παιδιού από τη νεογνική έως την εφηβική ηλικία.
  - Συμβουλεύουν γονείς και φροντιστές/τριες για θέματα πρόληψης παιδικών ατυχημάτων.
  - Αναγνωρίζουν τις παθολογικές καταστάσεις που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν η γυναίκα και το έμβρυο, τόσο κατά τη διάρκεια της κύησης και του τοκετού, όσο και της λοχείας.
  - Συμμετέχουν ενεργά στην πρόληψη και αντιμετώπιση των γυναικολογικών και παιδιατρικών παθήσεων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.Ε ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της ενότητας είναι η απόκτηση γνώσεων στην ψυχική υγεία και τη νοσηλευτική, παράλληλα με την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών. Στη μαθησιακή ενότητα διασαφηνίζονται οι έννοιες της ψυχικής υγείας και νόσου, παρέχονται χρήσιμες πληροφορίες για τις θεωρίες προσωπικότητας, τη σημασία επίδρασης των μελών της οικογένειας στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του ατόμου, την κρίση στην οικογένεια, ενώ ταυτόχρονα επισημαίνονται ενδεικνυόμενοι τρόποι νοσηλευτικής προσέγγισης και δεξιότητες επικοινωνίας, στις περιπτώσεις που απαιτούνται παρεμβάσεις. Η ενότητα επίσης πραγματεύεται λειτουργίες όπως η αντίληψη, η μάθηση, η μνήμη, η νοημοσύνη, τα κίνητρα, τα συναισθήματα και οι μηχανισμοί άμυνας. Ακόμα, αναλύεται η ανάπτυξη αποτελεσματικών σχέσεων με ασθενείς αλλά και με άλλα μέλη της ομάδας υγείας. Οι εκπαιδευόμενοι/ες αντιλαμβάνονται στην ενότητα αυτή τους τρόπους ανάπτυξης θεραπευτικής σχέσης με τους ασθενείς. Τέλος, αναλύονται οι έννοιες της συναισθηματικής νοημοσύνης και της ενσυναίσθησης ως αποτέλεσμα σεβασμού του κάθε ατόμου με ανάγκη υγειονομικής φροντίδας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Περιγράφουν το θεωρητικό πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης στην ψυχική υγεία.
- Αποκτούν γνώσεις σχετικές με τα μοντέλα θεραπευτικής προσέγγισης.
- Συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση της κοινότητας σε θέματα προαγωγής της ψυχικής υγείας.
- Δίνουν παραδείγματα μηχανισμών άμυνας του εγώ.
- Χρησιμοποιούν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Εμβαθύνουν στις προσωπικές αναζητήσεις αυτογνωσίας και αυτοκριτικής.
- Διαχειρίζονται τα συναισθήματα (π.χ. θυμού, απογοήτευσης, ματαιώσης κ.ά.).
- Αμφισβητούν τις απόψεις ή συμπεριφορές που βασίζονται στην αναπαραγωγή στερεοτύπων.
- Ενισχύουν επιθυμητές συμπεριφορές από την πλευρά των ασθενών.
- Διαφοροποιούν τις έννοιες φυσιολογικής και παθολογικής συμπεριφοράς.
- Συνοψίζουν τις κυριότερες θεωρίες προσωπικότητας που έχουν διδαχθεί.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.ΣΤ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ (ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ)

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων σε αποκτηθείσες και νέες δεξιότητες κατά την πρακτική τους άσκηση σε παθολογικές και χειρουργικές κλινικές νοσοκομείων. Ειδικότερα, η ενότητα συνδέει τις θεωρητικές και δεξιότητες με την κλινική τους εφαρμογή στην πράξη, αλλά στοχεύει και στην ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων. Οι εκπαιδευόμενοι/νες ασκούνται στις διαδικασίες εισαγωγής και νοσηλείας του ασθενούς, στη διαχείριση υλικών και ιματισμού, στην προετοιμασία ασθενών για παρακλινικές εξετάσεις, στη λήψη, καταγραφή και αξιολόγηση των ζωτικών σημείων και της γλυκόζης. Επίσης, ο έλεγχος και η πρόληψη των λοιμώξεων, η προετοιμασία και χορήγηση φαρμάκων και ορών, η λήψη καρδιογραφήματος και η παροχή ολοκληρωμένης νοσηλευτικής φροντίδας σε διάφορες καταστάσεις περιλαμβάνονται στις βασικές αρχές άσκησης των νοσηλευτικών καθηκόντων. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/ες εξασκούνται στη χρήση των μέσων ατομικής προστασίας, στη διευθέτηση της κλίνης με ή χωρίς τον ασθενή, στη φροντίδα για την ατομική υγιεινή του ασθενούς, στην προετοιμασία και τη συμμετοχή σε διαδικασία παρακεντήσεων, στην πρόληψη και φροντίδα κατακλίσεων, την προεγχειρητική και τη μετεγχειρητική φροντίδα των ασθενών και γενικά την παροχή ολιστικής και εξατομικευμένης νοσηλευτικής φροντίδας σε νοσηλευόμενους ασθενείς, που αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα υγείας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ικανοί/ές να:

- Διακρίνουν το σύστημα εργασίας και τις διαδικασίες του νοσηλευτικού τμήματος, παρατηρώντας την καθημερινή εργασία των επαγγελματιών.
- Αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα τήρησης του ιατρικού και νοσηλευτικού απορρήτου.
- Προσδιορίζουν τη σκοπιμότητα συγκεκριμένων νοσηλευτικών ενεργειών ως προς το αντίστοιχο επιθυμητό αποτέλεσμα, μελετώντας τα ισχύοντα πρωτόκολλα.
- Αναγνωρίζουν τα όρια του πεδίου πρακτικής και δεξιοτήτων, εφαρμόζοντας το επαγγελματικό καθηκοντολόγιο.
- Εφαρμόζουν τις διδαχθείσες νοσηλευτικές διαδικασίες και παρεμβάσεις με την επίβλεψη του/της νοσηλευτή/τριας ή κατόπιν ανάθεσης από εκείνον/η.
- Χρησιμοποιούν με τον ενδεδειγμένο τρόπο τα μέσα ατομικής προστασίας και την άσηπτη τεχνική.
- Συμπληρώνουν ορθά τα έντυπα του τμήματος.
- Χορηγούν με ασφάλεια και ακρίβεια την προτεινόμενη φαρμακευτική αγωγή.
- Συγκεντρώνουν τα δεδομένα σχετικά με την κατάσταση της υγείας των ασθενών με απώτερο στόχο τη βέλτιστη νοσηλευτική αξιολόγηση.
- Παρέχουν εξατομικευμένη και ολοκληρωμένη νοσηλευτική φροντίδα ανάλογα με την παθολογική κατάσταση.
- Συνεργάζονται και επικοινωνούν με τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας καθώς και με τους ασθενείς σε πραγματικές συνθήκες εργασίας.
- Συμμετέχουν στην ομάδα σχεδιασμού της συνολικής φροντίδας του ασθενούς, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- Υποστηρίζουν με σεβασμό τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διαφορετικότητα του ατόμου, μέσω της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας, στην καθημερινή πρακτική.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (5), Σύνολο (5)

2.3 ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄

2.3.A ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις διαγνωστικές κατηγορίες παθήσεων και τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις στη νευρολογία. Οι θεωρητικές γνώσεις ως προς τη δομή και λειτουργία του νευρικού

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

συστήματος, την κλινική εξέταση, τις λοιμώξεις του νευρικού συστήματος και τους τραυματισμούς (κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, κακώσεις νωτιαίου μυελού, περιφερικών νεύρων) μελετώνται σε άμεση συσχέτιση με τις τεκμηριωμένες ενδείξεις άσκησης των νοσηλευτικών παρεμβάσεων. Η εκτίμηση της νοσηλευτικής κατάστασης του νευρολογικού ασθενή ως προς την αισθητική και κινητική του λειτουργία, η αντιμετώπιση λοιμώξεων του νευρικού συστήματος, καθώς και η ενημέρωση και υποστήριξη κατά τη διενέργεια διαγνωστικών εξετάσεων εμπεριέχονται στην ύλη της ενότητας και εξετάζονται στο πλαίσιο της ολικής φροντίδας. Τέλος, παρουσιάζονται και αναλύονται ειδικές νοσηλευτικές παρεμβάσεις και συνήθειες πρακτικές, όπως στις παθήσεις εγκεφάλου, στα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, στις χρόνιες νευρολογικές διαταραχές, στις παθήσεις νευρικών ριζών και περιφερικών νεύρων, στις διαταραχές των μηνίγγων, της παρεγκεφαλίδας, του νωτιαίου μυελού, των νεύρων και των μυών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Εξοικειωθούν με τα νευρολογικά νοσήματα.
- Διακρίνουν τη συμπτωματολογία των νευρολογικών διαταραχών και παθήσεων.
- Διαφοροποιούν, βάσει της κλινικής εικόνας, τα νευρολογικά από τα ψυχιατρικά περιστατικά.
- Ευαισθητοποιηθούν σε θέματα προσέγγισης ασθενών με νευρολογικά προβλήματα.
- Αναγνωρίζουν τη σημασία των θεραπευτικών παρεμβάσεων σε ασθενείς με νευρολογικές παθήσεις.
- Αξιολογούν ασθενείς με νευρολογικές διαταραχές.
- Επαναπροσδιορίζουν τις διαφορετικές ανάγκες φροντίδας των ασθενών με νευρολογικές παθήσεις.
- Προετοιμάζουν κατάλληλα τους ασθενείς για τη διενέργεια των διαγνωστικών εξετάσεων.
- Εφαρμόζουν συνήθειες νοσηλευτικές πρακτικές σε ασθενείς με νευρολογικές παθήσεις.
- Επιλέγουν εξειδικευμένες νοσηλευτικές παρεμβάσεις.
- Παρέχουν ολοκληρωμένη και εξατομικευμένη νοσηλευτική φροντίδα στους ασθενείς με νευρολογικές διαταραχές ή παθήσεις.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.B ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΘΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με το πλαίσιο και την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων, με έμφαση στη νοσηλευτική φροντίδα, και η συμβολή του επαγγελματία ψυχικής υγείας στα κέντρα απεξάρτησης μέσω νοσηλευτικών παρεμβάσεων. Εξετάζεται ο νοσηλευτικός ρόλος στα εξαρτημένα άτομα και στις οικογένειες, η σημασία της θεραπευτικής ομάδας, η υποτροπή, τα ειδικά θέματα εξαρτήσεων και η νοσηλευτική παρέμβαση σε καταστάσεις εγκυμοσύνης, διαπολιτισμικών σχέσεων, φραγμών φροντίδας και «στίγματος». Ειδικότερα, παρουσιάζεται η ανάδειξη των διαχειριστικών δεξιοτήτων του/της βοηθού νοσηλευτή/τριας στην πρόληψη, στην κοινωνική υποστήριξη, στην επανένταξη, στη θεραπεία και στη φροντίδα ατόμων που κάνουν χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Τέλος, η επεξήγηση των ορισμών και η διασαφήνιση των αλληλοσυνδεόμενων εννοιών στα θέματα εθισμού και εξάρτησης, η παρουσίαση των ιστορικών και κοινωνικοπολιτισμικών στοιχείων, το νομικό πλαίσιο και η κατηγοριοποίηση, καθώς και οι νέες τάσεις διαμόρφωσης δομών στην Ευρώπη, με ειδικές αναφορές στο παραγόμενο έργο των δομών υποστήριξης και απεξάρτησης, επιδρούν καθοριστικά στην πλήρη διαμόρφωση του θεωρητικού πλαισίου της ενότητας.

• Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Διατυπώνουν τα χαρακτηριστικά των ουσιών εξάρτησης.
- Σκιαγραφούν το πλαίσιο του εθισμού και της εξάρτησης.
- Προσδιορίζουν τους παράγοντες που προδιαθέτουν στην εμφάνιση εθισμών και εξαρτήσεων.
- Αξιολογούν τα άτομα σε δυνητικό κίνδυνο για ανάπτυξη ή ύπαρξη εθισμού και εξάρτησης.
- Εξηγούν τις συνέπειες στη σχέση του εξαρτημένου ατόμου με τους άλλους και το περιβάλλον του.
- Συνεργάζονται με τη θεραπευτική ομάδα.
- Διαφοροποιούν τις ενέργειές τους ανάλογα με το άτομο και τον εθισμό ή την εξάρτησή του.
- Παρεμβαίνουν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες στο εθισμένο και εξαρτημένο άτομο.
- Υποστηρίζουν τις οικογένειες.
- Αναδεικνύουν τους φορείς και τις δομές βοήθειας.
- Ασκούν κριτική στις κοινωνικές απεικονίσεις της εξάρτησης και του εθισμού.
- Παρατηρούν προσεκτικά τα φαρμακευτικά σκευάσματα που διαχειρίζονται προκειμένου να επαληθεύεται η ακριβής ποσότητα.
- Παρεμβαίνουν αποτελεσματικά στη διαδικασία της αυτοφροντίδας του εθισμένου ατόμου.

- Διασφαλίζουν την εφαρμογή θεραπευτικών προγραμμάτων απεξάρτησης.
  - Άρουν το στίγμα.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.Γ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της ενότητας είναι η απόκτηση γνώσεων στην ψυχική υγεία και τη νοσηλευτική, παράλληλα με την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών. Στη μαθησιακή ενότητα διασαφηνίζονται οι έννοιες της ψυχικής υγείας και νόσου, παρέχονται χρήσιμες πληροφορίες για τις θεωρίες προσωπικότητας, τη σημασία επίδρασης των μελών της οικογένειας στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του ατόμου, την κρίση στην οικογένεια, ενώ ταυτόχρονα επισημαίνονται ενδεικνυόμενοι τρόποι νοσηλευτικής προσέγγισης στις περιπτώσεις που απαιτούνται παρεμβάσεις. Εξετάζονται τα πεδία της δομής και λειτουργίας ψυχιατρικών και κοινωνικών υπηρεσιών, η ανάγκη ευαισθητοποίησης σε θέματα ψυχικών παθήσεων, ενώ την ίδια στιγμή αναδεικνύεται η αναγκαιότητα ανάπτυξης επαγγελματικής-θεραπευτικής σχέσης των βοηθών νοσηλευτών/τριών (ως μελών της διεπιστημονικής ομάδας) με τον ασθενή. Οι γνώσεις εμπλουτίζονται με τη γνωριμία με τα στατιστικά και διαγνωστικά εγχειρίδια ψυχικών νοσημάτων, τη θεωρία κινήτρων και τις θεωρίες προσωπικότητας. Συγκεκριμένες θεματικές κατηγορίες, όπως οι μηχανισμοί άμυνας του εγώ, το άγχος και αγχώδεις διαταραχές, οι διαταραχές προσωπικότητας και συμπεριφοράς, οι νευρώσεις και ψυχώσεις, η νοητική στέρωση, οι διαταραχές διατροφής, καταστάσεις που σχετίζονται με τη σεξουαλική υγεία, αναλύονται με εμβάθυνση στις τεχνικές νοσηλευτικής παρέμβασης.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τις πιο σημαντικές ψυχιατρικές παθήσεις.
- Ευαισθητοποιηθούν σε θέματα προαγωγής της ψυχικής υγείας στην κοινότητα.
- Περιγράφουν το θεωρητικό πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης στην ψυχική υγεία.
- Αποκτούν γνώσεις σχετικές με τα μοντέλα θεραπευτικής προσέγγισης.
- Ταξινομούν τις ψυχικές νόσους σύμφωνα με τα διαγνωστικά και στατιστικά εγχειρίδια ψυχικών διαταραχών.
- Δίνουν παραδείγματα μηχανισμών άμυνας του εγώ.

- Χρησιμοποιούν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας.
- Εμβαθύνουν στις προσωπικές αναζητήσεις αυτογνωσίας και αυτοκριτικής.
- Διαχειρίζονται τα συναισθήματα (π.χ. θυμού, απογοήτευσης, ματαίωσης κ.ά.).
- Αμφισβητούν τις απόψεις ή συμπεριφορές που βασίζονται στην αναπαραγωγή στερεοτύπων.
- Ενισχύουν επιθυμητές συμπεριφορές από την πλευρά των ασθενών.
- Διαφοροποιούν τις έννοιες φυσιολογικής και παθολογικής συμπεριφοράς.
- Συνοψίζουν τις κυριότερες θεωρίες προσωπικότητας που έχουν διδαχθεί.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3)

2.3.Δ ΚΛΙΝΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ)

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η πρακτική πραγματοποιείται σε ψυχιατρικά νοσοκομεία ή ψυχιατρικές κλινικές νοσοκομείων ή Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Μονάδες Ψυχικής Υγείας Ημερήσιας Νοσηλείας κ.ά. Σκοπός της πρακτικής είναι η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευομένων στην κατεύθυνση της νοσηλευτικής ψυχικής υγείας και ο συνδυασμός των θεωρητικών γνώσεων με την εφαρμογή των παρεμβάσεων στην πράξη. Μεταξύ άλλων, η πρακτική στις νοσοκομειακές μονάδες εμπεριέχει την εξοικείωση με τους τρόπους προσέγγισης των ασθενών ψυχικών παθήσεων ή ατόμων που εμφανίζουν συνοδό συμπτωματολογία και την ενημέρωση σε θέματα νομοθεσίας σχετικά με τα δικαιώματα των ψυχικά ασθενών. Η κλινική άσκηση επικεντρώνεται στην εφαρμογή δεξιοτήτων που αφορούν την αποτελεσματική επικοινωνία με τον ασθενή και τους οικείους, τη νοσηλευτική φροντίδα που απορρέει από τη γενική παροχή της εξατομικευμένης προσέγγισης, την αντιμετώπιση ασθενών που εμφανίζουν ειδική συμπτωματολογία ψυχικών παθήσεων και την αποκόμιση εμπειρίας από τη συμμετοχή στη διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Ενεργούν με σεβασμό της προσωπικότητας του ασθενή.
- Εγκαθιστούν σχέση εμπιστοσύνης με τον ασθενή.
- Αναγνωρίζουν τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις του ασθενή.
- Εφαρμόζουν στον ασθενή τεχνικές προσέγγισης που έχουν διδαχθεί.
- Ενθαρρύνουν την έκφραση των συναισθημάτων και σκέψεων.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Δρουν εξατομικευμένα και ανθρωποκεντρικά.
  - Διατηρούν σαφή επαγγελματικά όρια.
  - Παρατηρούν τη συμπεριφορά του ασθενή με στόχο τον εντοπισμό προβληματικής συμπεριφοράς.
  - Ενημερώνουν τον/την υπεύθυνο/η νοσηλευτή/τρια για τις αλλαγές που εντοπίζουν στη συμπεριφορά του ασθενή.
  - Συμμετέχουν στις συναντήσεις της διεπιστημονικής ομάδας για τον σχεδιασμό των θεραπευτικών παρεμβάσεων στους ασθενείς.
  - Παρέχουν βοήθεια στην ατομική φροντίδα του/της ασθενούς.
  - Διασφαλίζουν τη χορήγηση και λήψη της φαρμακευτικής αγωγής.
  - Ενισχύουν την κοινωνική αλληλεπίδραση του/της ασθενούς.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (13), Σύνολο (13)

2.4 ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄

2.4.A ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην ενότητα αυτή οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν εξειδικευμένες γνώσεις στη νοσηλευτική φροντίδα στον τομέα της ψυχικής υγείας. Εκπαιδεύονται να ενεργούν με ακεραιότητα, ειλικρίνεια και να προάγουν το νοσηλευτικό επάγγελμα. Οι εκπαιδευόμενοι, χρησιμοποιώντας τις γνώσεις που απέκτησαν στο προηγούμενο εξάμηνο, έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν εξατομικευμένες τεχνικές νοσηλευτικής παρέμβασης που κρίνονται κατάλληλες στην κάθε περίπτωση και ανά θεματικό πεδίο (παρεμβάσεις σε ασθενείς με συμπτωματολογία ψυχικών παθήσεων, συναισθηματικές διαταραχές, ψυχώσεις, νευρώσεις κ.ά.). Επιπρόσθετα, η εφαρμογή νοσηλευτικών πράξεων, βάσει κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών (πρωτόκολλα για εξειδικευμένες νοσηλευτικές πράξεις στην αντιμετώπιση των ψυχικών παθήσεων), ενδυναμώνει τη βάση γνώσεων. Περαιτέρω, με την εξέταση και ανάλυση της ολιστικής προσέγγισης στην αντιμετώπιση των ψυχικών παθήσεων, της νοσηλευτικής φροντίδας και δημιουργίας θεραπευτικού περιβάλλοντος, των ψυχοδυναμικών μοντέλων προσέγγισης της διεπιστημονικής ομάδας, των ειδικών νοσηλευτικών προσεγγίσεων στην αντιμετώπιση ψυχικών διαταραχών ενηλίκων, παιδιών, εφήβων και τρίτης ηλικίας, διευρύνεται το πεδίο θεωρητικής κατάρτισης.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναπτύσσουν επαγγελματική-θεραπευτική σχέση με τον/την ασθενή, ως μέλη της διεπιστημονικής ομάδας με διακριτά όρια.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Επιδεικνύουν κριτική σκέψη μέσω της ανθρωπιστικής προσέγγισης.
  - Αναγνωρίζουν το δικαίωμα του/της ασθενούς στην εμπιστευτικότητα.
  - Ενδυναμώνουν με κατάλληλες προσεγγίσεις την αυτοεικόνα και αυτοεκτίμηση του/της ασθενούς.
  - Ενεργοποιούν τεχνικές ενθάρρυνσης με στόχο την αυτοφροντίδα του/της ασθενούς.
  - Λειτουργούν υποστηρικτικά προς τον/την ασθενή και τα μέλη της οικογένειας.
  - Επιλέγουν κατάλληλους ενισχυτικούς παράγοντες για την προαγωγή επιθυμητής συμπεριφοράς εκ μέρους του/της ασθενούς.
  - Συμμετέχουν στον συντονισμό ομάδων με ψυχαγωγικό και θεραπευτικό χαρακτήρα (βελτίωσης δεξιοτήτων ασθενών, θεατρικές, μαγειρικής, αθλητικού περιεχομένου κ.ά.).
  - Διαχειρίζονται καταστάσεις κρίσης με ψυχραιμία και σύμφωνα με την εφαρμογή πρωτοκόλλου.
  - Εφαρμόζουν στοχευμένες θεραπευτικές παρεμβάσεις, που βασίζονται σε ψυχοδυναμικά μοντέλα προσέγγισης.
  - Επαναξιολογούν τα δεδομένα των παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια συναντήσεων με τα μέλη της νοσηλευτικής ομάδας.
  - Προάγουν την ψυχική υγεία στην κοινότητα με τη συμμετοχή τους σε ψυχοκοινωνικά προγράμματα.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.B ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

● **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες της ειδικότητας σχετικά με την ψυχιατρική. Παρουσιάζονται και αναλύονται οι παρεμβάσεις στο ψυχιατρικό περιστατικό, οι βιολογικές θεραπείες, η ενδεικνυόμενη φαρμακοθεραπεία και οι δημοφιλέστεροι τύποι ψυχοθεραπειών, όπως η ψυχαναλυτική, η υπαρξιακή, η οικογενειακή ψυχοθεραπεία που βασίζεται στη συστημική θεωρία, η γνωσιακή συμπεριφορική, η μορφολογική κ.ά. Ερευνώνται οι θεωρίες προσωπικότητας, οι θεωρίες κοινωνικής αιτιολογίας, οι ανάγκες, τα ένστικτα και οι ορμές, τα άτομα και οι ανθρώπινες ομάδες, ο ρόλος της οικογένειας, η διασυνδεδετική ψυχιατρική, τα ψυχικά προβλήματα και οι κοινωνικές διαστάσεις της ψυχικής νόσου. Επιπρόσθετα, ειδικές προσεγγίσεις εκθέτονται στα θέματα των μείζονων ψυχικών διαταραχών της τρίτης ηλικίας, στα ζητήματα που αφορούν την ψυχογηριατρική, την παιδοψυχιατρική και τις αναπτυξιακές διαταραχές στα παιδιά, τον αυτισμό και τις ψυχικές διαταραχές εφήβων.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Εντοπίζουν το κατάλληλο πλαίσιο ψυχιατρικής θεραπείας.
- Επιλέγουν την ενδεδειγμένη παρέμβαση στο έκτακτο περιστατικό.
- Συνοψίζουν τα κυριότερα σημεία κάθε είδους ψυχιατρικών θεραπειών.
- Διατυπώνουν τα πεδία άσκησης της ψυχιατρικής.
- Αναγνωρίζουν τα είδη ψυχοθεραπείας και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα που έχουν.
- Αλλάζουν τη στάση τους απέναντι στα άτομα με αυτισμό και ψυχικές παθήσεις.
- Διακρίνουν τις προσεγγίσεις της διασυνδεδετικής ψυχιατρικής ανάλογα με το περιστατικό.
- Ερμηνεύουν τη συμπεριφορά των ατόμων με ψυχικές παθήσεις σύμφωνα με τη διάγνωσή τους και το περιβάλλον τους.
- Επικοινωνούν με σεβασμό και διακριτικότητα με τους πάσχοντες και τις οικογένειές τους.
- Άρουν το στίγμα που ακολουθεί τα άτομα με ψυχικές παθήσεις.
- Εξηγούν τη σημασία της σύγχρονης ψυχιατρικής στα νέα κοινωνικοπολιτισμικά πεδία εφαρμογής της.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (3), Εργαστήριο (0), Σύνολο (3)

2.4.Γ ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας είναι η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες της ειδικότητας σχετικά με τη γεροντολογική και γηριατρική νοσηλευτική. Ειδικότερα, στην ενότητα αυτή δίνονται ορισμοί συναφείς με την τρίτη ηλικία (γεροντολογία, ενεργός γήρανση, γηριατρική ευπάθεια κ.ά.) και παρουσιάζονται οι θεωρίες γήρατος, τα χαρακτηριστικά γήρατος, οι ψυχοκοινωνικές και φυσιολογικές μεταβολές, η ενδεικνυόμενη νοσηλευτική γηριατρική φροντίδα, καθώς και οι πολιτικές και υπηρεσίες φροντίδας σε Ελλάδα και Ευρώπη. Εξετάζεται θεματολογία σχετικά με το κόστος και την αποδοτικότητα, την ηθική και τη δεοντολογία, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα ηλικιωμένων, τους οργανισμούς και υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων, τις ηλικιακές διακρίσεις και την κακοποίηση. Σημαντικό τμήμα της ενότητας αποτελεί η προαγωγή της υγείας των ηλικιωμένων, μέσω της νοσηλευτικής εκτίμησης και της παρεχόμενης ολοκληρωμένης νοσηλευτικής φροντίδας. Επισημαίνεται η σημασία της νοσηλευτικής επαγρύπνησης για την προστασία των ηλικιωμένων σε φιλοξενούμενες δομές (πτώσεις, ατυχήματα,

κ.ά.) και αναλύεται η σκοπιμότητα των νοσηλευτικών παρεμβάσεων ανά θεματική κατηγορία πάθησης.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν την επίδραση του υπάρχοντος πολιτισμικού και ψυχοκοινωνικού πλαισίου στην υποστήριξη του γήρατος.
- Παρακολουθούν τις φυσιολογικές και παθολογικές μεταβολές που εμφανίζονται στην τρίτη ηλικία.
- Κατηγοριοποιούν δυνητικούς κινδύνους που σχετίζονται με την κινητικότητα και τις πτώσεις.
- Προσδιορίζουν τις εξατομικευμένες ανάγκες των ηλικιωμένων.
- Επιλέγουν την ενδεδειγμένη νοσηλευτική παρέμβαση με σκοπό τη μέγιστη ανεξαρτησία και αξιοπρέπεια κατά τη διάρκεια της γήρανσης.
- Διακρίνουν την επίδραση των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων στην τρίτη ηλικία.
- Υποστηρίζουν τον ηλικιωμένο και την οικογένειά του.
- Λαμβάνουν μέτρα πρόληψης για αποφυγή ατυχήματος.
- Αλλάζουν τη στάση τους απέναντι στους ηλικιωμένους.
- Επιλέγουν την κατάλληλη νοσηλευτική φροντίδα τελικού σταδίου.
- Συμμετέχουν σε κοινωνικά προγράμματα παροχής φροντίδας σε ηλικιωμένους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.Δ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ)

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην τελευταία μαθησιακή ενότητα της ειδικότητας, οι εκπαιδευόμενοι/ες εξασκούνται στην κλινική αντιμετώπιση των ψυχικά ασθενών, καθώς και των ατόμων που φιλοξενούνται σε δομές ψυχικής υγείας. Συνδυάζουν τις θεωρητικές γνώσεις με την κλινική πράξη σε πραγματικές συνθήκες ψυχιατρικών δομών ή υπηρεσιών. Συμμετέχουν στον σχεδιασμό παρεμβάσεων που αφορούν τον/την ασθενή, την οικογένεια και το ευρύτερο κοινωνικό και επαγγελματικό πλαίσιο. Η κλινική άσκηση σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες και η συνεργασία με επαγγελματίες υγείας λειτουργούν υποστηρικτικά για την ενδυνάμωση των βοηθών νοσηλευτών/τριών και την ανάδειξη του πολυδιάστατου ρόλου τους. Σημαντικές έννοιες στον τομέα της νοσηλευτικής ψυχικής υγείας, όπως η εμπιστευτικότητα, ο σεβασμός, η αποδοχή της ιδιαιτερότητας του ατόμου, η προάσπιση των δικαιωμάτων του ασθενή, η διατήρηση της αξιοπρέπειας και η αναγνώριση των

αναγκών αναδεικνύονται και θεμελιώνονται στο τελικό στάδιο της πρακτικής άσκησης. Με βάση τα ανωτέρω και την έως τώρα θεωρητική και κλινική τους κατάρτιση, στο τελευταίο μέρος της πρακτικής τους οι εκπαιδευόμενοι/ες έχουν την ευκαιρία να εμπεδώσουν τον ρόλο τους ως βοηθοί νοσηλευτών/τριών στην ψυχική υγεία με στόχο την απόκτηση της επαγγελματικής τους ταυτότητας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Επιδεικνύουν σεβασμό στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα των συμπτωμάτων της ψυχικής νόσου.
- Συμμετέχουν στην επιλογή της ενδεδειγμένης στρατηγικής επίλυσης προβλημάτων.
- Παρέχουν αποτελεσματική φροντίδα.
- Συμμετέχουν στο σχεδιασμό των νοσηλευτικών θεραπευτικών παρεμβάσεων.
- Εξασκούν τις δεξιότητες που διδάχθηκαν στη θεωρητική τους κατάρτιση.
- Υιοθετούν στάση ενσυναίσθησης απέναντι στον/ην ασθενή.
- Βοηθούν τον/την ασθενή στην ατομική του/της φροντίδα και περιποίηση.
- Φροντίζουν για την ορθή λήψη της φαρμακευτικής αγωγής του/της ασθενούς.
- Παρατηρούν καθημερινά για σημεία βελτίωσης της ψυχικής κατάστασης του/της ασθενούς.
- Εντοπίζουν έγκαιρα τυχόν ανησυχητική τροποποίηση της συμπεριφοράς του/της ασθενούς.
- Ενημερώνουν τον/την υπεύθυνο/η νοσηλευτή/τρια για τις αλλαγές που εντοπίζουν στη συμπεριφορά του/της ασθενούς.
- Λειτουργούν θεραπευτικά με τις παρεμβάσεις τους προς του/της ασθενούς.
- Παρέχουν εκπαίδευση στους ασθενείς σε κοινωνικές δεξιότητες και νέες συμπεριφορές αντιμετώπισης.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (0), Εργαστήριο (13), Σύνολο (13)

Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

1.1 Θεωρητική κατάρτιση

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας: Πίνακες (ξύλινοι, μαγνητικοί, χαρτοπίνακες, διαδραστικοί), κιμωλίες και ανεξίτηλοι μαρκαδόροι.

Εκπαιδευτικό υλικό: Φυσικά αντικείμενα και χρηστικά μέσα εργασίας, αντικείμενα και υλικά προσομοίωσης, ανατομικοί χάρτες ανθρώπινου σώματος, προτεινόμενα συγγράμματα εκπαιδευτών ή συγγραφέων, σημειώσεις εκπαιδευτών και βιβλιογραφία ανά μάθημα κατάρτισης.

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Χρήση εποπτικών μέσων διδασκαλίας: Βιντεοπροβολέας με σύγχρονες τεχνικές προδιαγραφές, πλήρες υπολογιστικό σύστημα (PC) ή laptop στο εργαστήριο και εκτυπωτής, τηλεόραση με σύγχρονες τεχνικές προδιαγραφές.

Στα ανωτέρω μηχανήματα θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα σύνδεσης-καλωδίωσης και συμβατότητας μεταξύ τους, καθώς και η εξασφάλιση διαρκούς σύνδεσης στο διαδίκτυο.

Εκπαιδευτικό υλικό: Εκπαιδευτικά προπλάσματα ανθρώπινου σώματος, λογισμικά προσομοίωσης και διαδραστικά εργαλεία, εγκυκλοπαίδειες και εκπαιδευτικά CD.

1.2 Εργαστήρια

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

A. Μακράς διάρκειας

- Έδρα
- Καρέκλες (μία ανά καταρτιζόμενο)
- Κρεβάτι νοσοκομειακό με στρώμα και κάγκελα
- Προπλάσματα ανθρώπινου σώματος.
- Σκελετός που να παριστά επακριβώς τα οστά κανονικού μεγέθους με ελαστική σπονδυλική στήλη και στήριξη σε ειδικό βάθρο.
- Νεφροειδή τριών τύπων (μικρό, μεσαίο, μεγάλο)
- Δίσκος νοσηλείας ανοξείδωτος (μεσαίος, μεγάλος)

- Εργαλεία και υλικά φροντίδας ατομικής υγιεινής
- Ουροδοχεία και σκωραμίδες (ανοξειδωτα και πλαστικά)
- Δοχείο τολουπίων ανοξειδωτο
- Ψαλίδια διαφόρων τύπων
- Πιεσόμετρα απλά
- Στηθοσκόπια
- Πλήρης στολή χειρουργικού προσωπικού (παπούτσια, ρόμπες, μάσκες, γάντια, καπέλα) και πλήρης στολή χειρουργείου για ασθενή (ποδονάρια, ρόμπα, καπέλα, μπλούζα, παντελόνι)
- Λαβίδες διαφόρων τύπων και χρήσεων
- Στατώ ορών εντοιχισμένο ή τροχήλατο
- Ambu ενηλίκων από σιλκόνη με μάσκες διαφόρων μεγεθών, ασκό, αεραγωγούς και με υποδοχή παροχής O₂.
- Κουλουράκια, κρίκοι
- Τροχήλατα καρότσια ανοξειδωτα, τροχήλατα καθαρού και ακάθαρτου ματισμού
- Παραβάν τρίφυλλο τροχήλατο
- Τραχειοσωλήνες διαφόρων μεγεθών
- Περιλαίμια αυχένα διαφόρων μεγεθών
- Σακίδιο εκτάκτου ανάγκης
- Συσκευή ταχείας χορήγησης ενδοφλέβιων υγρών
- Ζυγός
- Νεροχύτης με παροχή ζεστού και κρύου νερού
- Λουτήρας πλαστικός κρεβατιού
- Ιματισμός

B. Αναλώσιμος εξοπλισμός

- Οροί διαφόρων ειδών
- Υγειονομικό και φαρμακευτικό υλικό (επιδεσμικό υλικό, υλικό αποστείρωσης, συσκευές ορών, βελόνες διαφόρων τύπων, σύριγγες, αμπούλες, φλεβοκαθετήρες, μάσκες O₂, γάντια, καθετήρες διαφόρων ειδών, αντισηπτικά υλικά κ.ά.)
- Ορθοπεδικό υλικό (γυψοταινίες, νάρθηκες κ.ά.)

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Πλήρες κουνάκι βρέφους
- Προπλάσματα διαφόρων τύπων (ενέσεων, τραυμάτων, διασωλήνωσης κ.ά.)
- Κλίβανος
- Ιατρικός εξοπλισμός ειδικοτήτων

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Μηχανήματα υποστήριξης και παρακολούθησης ζωής (ηλεκτροκαρδιογράφος, monitor, μηχανήμα παροχής O₂, απινιδωτής αυτόματος κ.ά.)
- Φορείο τροχήλατο
- Θερμοκοιτίδα
- Κρεβάτια ειδικών θέσεων

2. Διδακτική μεθοδολογία

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών συναντήσεων, αξιοποιείται η συμμετοχική ή/και βιωματική διδασκαλία. Έχοντας ως σημείο εκκίνησης τις βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων αλλά και τη σύνδεση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας, η εκπαίδευση έχει ένα διπλό σημείο αναφοράς: την ενεργή ανταπόκριση στις μαθησιακές ανάγκες της συγκεκριμένης κάθε φορά ομάδας εκπαιδευομένων, με άξονα προσανατολισμού τις ανάγκες που προκύπτουν στο περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ο/η εκπαιδευτής/ρια οργανώνει και καθοδηγεί την εκπαιδευτική πράξη, επιλύει τυχόν ανακύπτοντα προβλήματα, υποστηρίζει, ανατροφοδοτεί και ενδυναμώνει τους/τις εκπαιδευομένους/ες. Διαμεσολαβεί, διευκολύνει και ενισχύει τη διαδικασία μάθησης, σε ομαδικό και σε ατομικό επίπεδο, συνδέοντας την κατάρτιση με τον κόσμο της εργασίας.

Η συμμετοχική και βιωματική εκπαίδευση διαμορφώνει ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης και ενισχύει την αλληλεπίδραση εκπαιδευτή/τριας και εκπαιδευομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν αντιληπτές αλλά και να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία οι ανάγκες, οι ιδιαιτερότητες, οι δυνατότητες, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι εμπειρίες της συγκεκριμένης ομάδας των καταρτιζομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν πρακτικές και ρεαλιστικές συνδέσεις με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ένα αλληλεπιδραστικό περιβάλλον μάθησης υποστηρίζουν η χρήση σύντομων εμπλουτισμένων εισηγήσεων και η συχνή εφαρμογή συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών και μέσων. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η ενίσχυση της συμμετοχής των καταρτιζομένων υποβοηθείται ενεργά με την αξιοποίηση απλών τεχνικών, όπως ο καταιγισμός ιδεών, οι ερωτήσεις-απαντήσεις ή η συζήτηση, οι ατομικές ή/και ομαδικές ασκήσεις εφαρμογής ή επίλυσης προβλήματος, η προσομοίωση, η εργασία σε ομάδες, οι μελέτες περίπτωσης. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τις παραπάνω ή ανάλογες εκπαιδευτικές τεχνικές αντλούν τα θέματά τους από τη θεματολογία της κάθε μαθησιακής ενότητας, καθώς και από τα σχετικά ζητήματα που συνδέονται με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας.

Η εκπαίδευση σε συγκεκριμένες –ατομικές ή/και ομαδικές– δραστηριότητες μέσα στην τάξη και στα εργαστήρια προετοιμάζει τα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους στην πρακτική άσκηση/μαθητεία. Η σταδιακή εξειδίκευση της γνώσης, η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων/ικανοτήτων, καθώς και η καλλιέργεια

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών σε ζητήματα που αφορούν την απασχόληση στην ειδικότητα προετοιμάζουν τη συγκεκριμένη κάθε φορά ομάδα εκπαιδευομένων για τα επόμενα βήματα. Το πρόγραμμα κατάρτισης συνδυάζει την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων με την ανάπτυξη αναγκαίων πρακτικών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική άσκηση του επαγγέλματος.

Σε ανάλογη κατεύθυνση, στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής της ειδικότητας δίνεται και η δυνατότητα ανάπτυξης διαθεματικών προγραμμάτων/σχεδίων δραστηριοτήτων («project»), με σύγχρονη εφαρμογή διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και θεματικών. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες μπορούν να αναπτύσσονται σε μεγαλύτερη ή μικρότερη χρονική έκταση και να συμπεριλαμβάνουν, ενδεικτικά, επισκέψεις σε χώρους εργασίας και εγκαταστάσεις παραγωγής, συναντήσεις με έμπειρους επαγγελματίες της ειδικότητας ή ειδικούς του συγκεκριμένου παραγωγικού τομέα και κλάδου, υλοποίηση ομαδικών εργασιών με συνδυασμό διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και υπό την καθοδήγηση ομάδας εκπαιδευτών/τριών ή ακόμη και δημιουργία ομάδων εκπαιδευομένων με στόχο την αμοιβαία άσκηση, μελέτη και αλληλοδιδασκαλία. Οι παραπάνω δραστηριότητες μπορούν να αξιοποιηθούν και αυτόνομα – ανεξάρτητα δηλαδή από την υλοποίηση ενός συνολικότερου project.

3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης

Για την προστασία των καταρτιζομένων, τόσο στο πλαίσιο της αίθουσας διδασκαλίας και των εργαστηριακών χώρων στο ΙΕΚ όσο και στο πλαίσιο των επιχειρήσεων για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης/μαθητείας, τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις για τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στην ειδικότητα και το επάγγελμα αλλά και ευρύτερα όπως προβλέπονται ιδίως από:

- Τον κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (βλ. Ν. 3850/2010), όπως ισχύει.
- Τις διατάξεις του κτιριοδομικού κανονισμού (βλ. 3046/304/89-ΦΕΚ 59/Δ' /03-02-89), όπως ισχύει.
- Τον κανονισμό λειτουργίας των εργαστηριακών κέντρων (ΦΕΚ 1318 Β' /2015), όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 3938/Β' /26-08-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484 με θέμα την «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων», όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 4146/Β' /09-09-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3, με θέμα το «Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας», όπως ισχύει.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας, καθώς και ο σχετικός αναγκαίος εξοπλισμός για τις συνθήκες άσκησης της ειδικότητας:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3.1 Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας

Οι γενικές αρχές αναφέρονται στην πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου, την προστασία της ασφάλειας και της υγείας, την εξάλειψη των παραγόντων κινδύνου και την πρόληψη των ατυχημάτων και των ασθενειών που σχετίζονται με την εκπαίδευση και εργασία.

Η εκπαιδευτική μονάδα πρέπει να διαθέτει τεχνικό ασφαλείας και να τηρεί εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου, η οποία αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία για την αποτελεσματική διαχείριση της ασφάλειας και υγείας. Εμπεριέχει το σύνολο των ενεργειών πληροφόρησης, τεκμηρίωσης και καταγραφής των συνθηκών εκπαίδευσης και εργασίας, από τη φάση της απλής περιγραφής της παραγωγικής διαδικασίας μέχρι και τις τελικές φάσεις προσδιορισμού των βλαπτικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων και των πληροφοριών σχετικά με την επίδραση των δημιουργούμενων συνθηκών του περιβάλλοντος στην ανθρώπινη υγεία.

Στις κτιριολογικές απαιτήσεις λαμβάνονται υπόψη και οι προδιαγραφές του Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων (Οδηγός μελετών για διδακτήρια όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, ΟΣΚ, Αθήνα 2008), στις οποίες προβλέπονται οι βασικοί κανόνες προστασίας από τους κινδύνους που σχετίζονται με την κατάσταση και τη συντήρηση των χώρων εργασίας (δάπεδα, παράθυρα, πύλες, οροφές, στέγες, κλιμακοστάσια, κεκλιμένα επίπεδα κ.ά.).

Η καταλληλότητα του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, ο μηχανολογικός εξοπλισμός, η πυρασφάλεια, η πρόβλεψη για την αντιμετώπιση των βιολογικών παραγόντων με την τήρηση της καθαριότητας στους χρησιμοποιούμενους χώρους, η μέριμνα για την αποφυγή έκθεσης σε χημικούς κινδύνους και βλαπτικούς εργονομικούς παράγοντες συμπεριλαμβάνονται στα γενικά προληπτικά μέτρα για τη διατήρηση της υγείας και ασφάλειας των καταρτιζομένων, εκπαιδευτών και τρίτων.

Οι διαστάσεις των εκπαιδευτικών χώρων και του εργαστηρίου θα πρέπει τέλος να είναι ανάλογες με το είδος της παραγωγικής διαδικασίας και τον αριθμό των καταρτιζομένων. Σε κάθε θέση εργασίας πρέπει να υπολογίζεται ελεύθερη επιφάνεια, ώστε οι καταρτιζόμενοι να μπορούν να κινούνται ανεμπόδιστα κατά την εκπαίδευσή τους. Στο εργαστήριο για κάθε διαρκώς παρευρισκόμενο άτομο ο ελάχιστος χώρος υπολογίζεται ως εξής: α. 12 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον καθιστική απασχόληση, β. 15 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον ελαφριά σωματική απασχόληση.

3.2 Μέσα ατομικής προστασίας

Οι κανόνες ατομικής υγιεινής και καθαριότητας, όπως η λήψη προληπτικών και προστατευτικών μέτρων για την αποφυγή μολυσματικών ασθενειών από βιολογικούς παράγοντες κινδύνου (ιοί, βακτήρια, μύκητες κ.ά.) σε εργασιακούς και εκπαιδευτικούς χώρους, έχουν μεγάλη σημασία για τον περιορισμό των βλαβερών επιπτώσεων. Η τήρηση εφαρμογής των ατομικών μέτρων προφύλαξης έναντι του περιορισμού διασποράς λοιμωδών μεταδοτικών νοσημάτων (όπως έναντι του

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κορωνοϊού SARS-CoV2 (COVID-19) συμβάλλει καθοριστικά στην προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας πρέπει να επιλέγεται με βάση τις επικρατούσες συνθήκες εργασίας και να προσαρμόζεται στον χρήστη. Τα μέσα ατομικής προστασίας πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις των σχετικών κοινοτικών και εθνικών διατάξεων όσον αφορά τον σχεδιασμό και την κατασκευή τους. Η χρήση γαντιών, масκών, ειδικών γυαλιών, αντιολισθητικών υποδημάτων και λοιπών ατομικών μέσων προστασίας κατά την εκτέλεση νοσηλευτικών πράξεων, αλλά και εκπαιδευτικών ή/και εργαστηριακών μαθημάτων κρίνεται αναγκαία ανά περίπτωση για την εξασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των καταρτιζομένων.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ο Θεσμός της πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση συνδέεται άρρηκτα με τη θεωρητική κατάρτιση, αφού κατά τη διάρκειά της οι πρακτικά ασκούμενοι/ες ανακαλούν τη θεωρητική και εργαστηριακή γνώση για να την εφαρμόσουν στην πράξη και να αντεπεξέλθουν στις εργασίες που τους ανατίθενται. Καλούνται να αναλάβουν συγκεκριμένα καθήκοντα και να δώσουν λύση σε πρακτικά προβλήματα που ανακύπτουν, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτών/τριών. Έτσι, ο θεσμός της πρακτικής άσκησης στοχεύει στην ανάπτυξη επαγγελματικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων σχετικών με την ειδικότητα, στην ενίσχυση της επαφής με τον εργασιακό χώρο και στην προετοιμασία των εκπαιδευομένων για την παραγωγική διαδικασία – μέσω της απόκτησης εμπειριών ιδιαίτερα χρήσιμων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία.

Αναλυτικότερα, η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους εκπαιδευομένους των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Άρθρο 27 του Ν. 4763/2020 για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης).

Στη συνέχεια αναφέρονται χρήσιμες πληροφορίες για τον θεσμό της πρακτικής άσκησης, όπως περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία, ΦΕΚ 3938/Β'/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων*, και που αφορούν τις βασικές προϋποθέσεις, τον τρόπο και τους όρους υλοποίησής της.

Διάρκεια πρακτικής άσκησης

Η συνολική διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης είναι εννιακόσιες εξήντα (960) ώρες. Οι ώρες πρακτικής ανά ημέρα καθορίζονται σε τέσσερις (4) έως οκτώ (8) ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο της ειδικότητας κατάρτισης του/της ασκούμενου/ης. Δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.

Η περίοδος της πρακτικής άσκησης της ειδικότητας «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» μπορεί να είναι συνεχιζόμενη ή τμηματική, ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης του Δ' Εξαμήνου και πρέπει να ολοκληρωθεί εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη λήξη του τελευταίου εξαμήνου θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης.

Όροι υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιείται σε θέσεις που προσφέρονται από φυσικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ. α' και β' βαθμού και επιχειρήσεις. Εξαιρούνται οι φορείς:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- α) Προσωρινής απασχόλησης
- β) Τα νυχτερινά κέντρα
- γ) Παροχής καθαριότητας και φύλαξης
- δ) Τα πρακτορεία τυχερών παιχνιδιών
- ε) Κάθε επιχείρηση στην οποία δεν είναι εφικτός ο έλεγχος της εκπαίδευσης από τον αρμόδιο φορέα.

Ο/ η εκπαιδευόμενος/η ΙΕΚ, προκειμένου να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση, υπογράφει ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης με τον εργοδότη, η οποία θεωρείται από το ΙΕΚ φοίτησης. Η ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης δεν συνιστά σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Βασικός συντελεστής για την επιτυχή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης είναι και ο/η εκπαιδευτής/τρια της επιχείρησης ή υπηρεσίας ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την παρακολούθηση και υποστήριξη των ασκούμενων. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο/η εργοδότης/τρια ορίζει έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «Εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας», ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας και την παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης.

Η παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης γίνεται μέσω του βιβλίου πρακτικής άσκησης. Αναλυτικότερα, σε αυτό καταγράφει ο/η ίδιος/α πρακτικά ασκούμενος/η κατά εβδομάδα τις εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκε και περιγράφει συνοπτικά τα καθήκοντα που του/της ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης. Κάθε εβδομαδιαία καταχώριση ελέγχεται και υπογράφεται από τον εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η

2.1 Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Για την έναρξη της πρακτικής άσκησης στην ειδικότητα «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας», οι εκπαιδευόμενοι/ες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το Δ' Εξάμηνο φοίτησης στα ΙΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, μπορούν πια να τοποθετηθούν σε θέση πρακτικής της ειδικότητάς τους.

2.2 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης είναι η γνώση και η εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων κάθε εμπλεκόμενου μέλους όπως ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία³. Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια δικαιώματα και υποχρεώσεις των πρακτικά ασκούμενων.

➤ Δικαιώματα πρακτικά ασκούμενων

1. Τμηματική ή συνεχόμενη υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.
2. Δυνατότητα αποζημίωσης η οποία ορίζεται στο 80% του νόμιμου, νομοθετημένου, κατώτατου ορίου του ημερομίσθιου του ανειδίκευτου εργάτη ή όπως αυτό διαμορφώνεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή αναλογικά εάν η ημερήσια διάρκεια της πρακτικής είναι μικρότερη των οκτώ (8) ωρών. Η αποζημίωση καταβάλλεται στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση μη δυνατότητας χρηματοδότησης της αποζημίωσης της πρακτικής άσκησης, δεν υφίσταται η υποχρέωση αποζημίωσής της, παρά μόνο η υποχρέωση του εργοδότη να αποδίδει τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές.
3. Υπαγωγή στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) για τον κλάδο του ατυχήματος. Για την ασφάλισή του/της, καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 2217/1994 (Α' 83) ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότης) στο οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση.
4. Δικαίωμα αναφοράς στο ΙΕΚ της μη τήρησης των όρων πρακτικής άσκησης.

³ ΦΕΚ 3938/Β'/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Δικαίωμα διακοπής πρακτικής άσκησης βάσει τεκμηρίωσης και σχετική δήλωση στο ΙΕΚ εποπτείας.
6. Αλλαγή εργοδότη, εφόσον συντρέχει τεκμηριωμένος σοβαρότατος λόγος.
7. Οι πρακτικά ασκούμενοι/ες δεν απασχολούνται την Κυριακή και τις επίσημες αργίες.

➤ **Υποχρεώσεις πρακτικά ασκούμενων**

1. Τήρηση του ημερήσιου ωραρίου πρακτικής άσκησης, όπως ορίζεται στην ειδική σύμβαση.
2. Τήρηση των όρων υγείας και ασφάλειας του εργοδότη.
3. Σεβασμός της κινητής και ακίνητης περιουσίας του εργοδότη.
4. Αρμονική συνεργασία με τα στελέχη του εργοδότη.
5. Προσκόμιση –όπου απαιτείται– όλων των απαραίτητων ιατρικών βεβαιώσεων για την εξάσκηση του επαγγέλματος.
6. Προσκόμιση στο ΙΕΚ των απαραίτητων δικαιολογητικών, πριν από την έναρξη και μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης αλλά και σε περίπτωση διακοπής της.
7. Ενημέρωση σε περίπτωση απουσίας του/της ασκούμενου/ης της επιχείρησης και του ΙΕΚ εποπτείας.
8. Τήρηση βιβλίου πρακτικής άσκησης, το οποίο διατίθεται από το ΙΕΚ και στο οποίο αναγράφονται από τους/τις ασκούμενους/ες κατά εβδομάδα οι εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκαν και περιγράφονται συνοπτικά τα καθήκοντα που τους ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης.
9. Προσκόμιση στο τέλος κάθε μήνα στο ΙΕΚ φοίτησης ή εποπτείας της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης για έλεγχο.
10. Υποβολή μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης στο ΙΕΚ φοίτησης συμπληρωμένο με τις εβδομαδιαίες εκθέσεις, τον χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας, και την επίδοση του/της πρακτικά ασκούμενου/ης. Υποβολή του εντύπου λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) της πρακτικής άσκησης, συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον εργοδότη-νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα απασχόλησης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο/η εκπαιδευόμενος/η πραγματοποίησε την πρακτική άσκηση στην επιχείρηση/οργανισμό, καθώς και το χρονικό διάστημα αυτής.
11. Άμεση ενημέρωση του ΙΕΚ φοίτησης από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η σε περίπτωση διακοπής της πρακτικής άσκησης και προσκόμιση του βιβλίου πρακτικής και του εντύπου της λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) με τις ημέρες πρακτικής άσκησης που έχουν πραγματοποιηθεί. Για να συνεχίσει ο/η εκπαιδευόμενος/η την πρακτική άσκηση για το υπόλοιπο του προβλεπόμενου διαστήματος στον ίδιο ή σε άλλον φορέα απασχόλησης (εργοδότη), θα πρέπει να ακολουθηθεί εκ νέου η διαδικασία έναρξης πρακτικής. Αν η διακοπή της πρακτικής άσκησης γίνει από τον εργοδότη, τότε οφείλει ο τελευταίος να ενημερώσει άμεσα το ΙΕΚ φοίτησης του πρακτικά ασκούμενου/ης.

2.3 Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Κάθε πρακτικά ασκούμενος/η πραγματοποιεί την πρακτική άσκηση σε τμήματα των φορέων απασχόλησης αντίστοιχα με την ειδικότητά του/της, με την εποπτεία υπεύθυνου του φορέα, ειδικότητας αντίστοιχης με το αντικείμενο κατάρτισής του/της.

Ειδικότερα, στην ειδικότητα «Βοηθός νοσηλευτικής ψυχικής υγείας» οι εκπαιδευόμενοι/ες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε **τομείς** που σχετίζονται με την ψυχική υγεία, **σε φορείς/επιχειρήσεις όπως ψυχιατρικά νοσοκομεία, ψυχιατρικές κλινικές γενικών νοσοκομείων, δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, κέντρα ψυχικής υγείας και σε θέσεις εργασίας ως βοηθοί νοσηλευτές.**

3. Οδηγίες για τους εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης

Οι εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις και να λαμβάνουν υπόψη τους κάποια δεδομένα με γνώμονα τη διασφάλιση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης αλλά και τη διευκόλυνση του εκπαιδευτικού έργου. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω⁴:

- Παροχή άρτιων συνθηκών για την εκπαίδευση στον χώρο εργασίας, διάθεση κατάλληλων εγκαταστάσεων, μέσων και εξοπλισμού, ορισμός υπεύθυνου εκπαιδευτή για τους εκπαιδευόμενους.
- Τήρηση συνθηκών υγείας και ασφάλειας εργαζομένων και παροχή όλων των απαραίτητων ατομικών μέσων προστασίας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.
- Ενημέρωση των πρακτικά ασκούμενων για τις δραστηριότητες, τα αντικείμενα και τους τομείς της εργασίας και διευκόλυνση της ομαλής ένταξής τους στο εργασιακό περιβάλλον.
- Συμβολή στην απόκτηση προσωπικών δεξιοτήτων και στη διαμόρφωση εργασιακής κουλτούρας στους πρακτικά ασκούμενους.
- Τήρηση των όρων της σύμβασης πρακτικής άσκησης και στόχευση στα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Κατάρτισης της ειδικότητας.

⁴ Σχετικά με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, βλ. ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.*

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Απαγόρευση υπέρβασης του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.
- Απαγόρευση πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης νυχτερινές ώρες (22:00-06:00), την Κυριακή και στις επίσημες αργίες.
- Συμπλήρωση και καταχώριση του ειδικού εντύπου «Ε3.5 Αναγγελία Έναρξης/Μεταβολών Πρακτικής Άσκησης» σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του αρμόδιου Υπουργείου, την έναρξη της πρακτικής άσκησης και τη λήξη αυτής για κάθε πρακτικά ασκούμενο. Οι εργοδότες του Δημοσίου υποχρεούνται επιπλέον να καταχωρίζουν το απογραφικό δελτίο κάθε πρακτικά ασκούμενου/ης στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα ανωτέρω έγγραφα τηρούνται στο αρχείο εργοδότη, ώστε να είναι διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου.
- Ο ανώτατος αριθμός πρακτικά ασκούμενων ανά εργοδότη εξαρτάται από τον αριθμό των εργαζομένων όπως αυτός παρουσιάζεται στην ετήσια κατάσταση προσωπικού προς την Επιθεώρηση Εργασίας. Ειδικότερα:
  - α) Οι ατομικές επιχειρήσεις, χωρίς κανέναν εργαζόμενο, μπορούν να δέχονται έναν (1) πρακτικά ασκούμενο.
  - β) Οι εργοδότες που απασχολούν 1-10 άτομα μπορούν να προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης που αντιστοιχούν στο 25% (1-2 άτομα) των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας. Ειδικότερα για εργοδότες που απασχολούν 1-5 άτομα, το αποτέλεσμα της ποσόστωσης στρογγυλοποιείται προς τα κάτω, ενώ για εργοδότες που απασχολούν από 6-10 άτομα τα αποτελέσματα της ποσόστωσης στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω.
  - γ) Οι εργοδότες που απασχολούν από 10 και πάνω εργαζομένους μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας, με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) άτομα σε κάθε περίπτωση.
  - δ) Οι εργοδότες που απασχολούν πάνω 250 εργαζομένους μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας ανά υποκατάστημα, με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) άτομα σε κάθε περίπτωση, αν ο αριθμός που προκύπτει από την ποσόστωση είναι μεγαλύτερος. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία δεν διαθέτουν υποκαταστήματα, μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των υπαλλήλων τους.
- Σε περίπτωση που ο εργοδότης παρέχει παράλληλα θέσεις μαθητείας ή πρακτικής άσκησης άλλων εκπαιδευτικών βαθμίδων τα ανωτέρω ποσοστά λειτουργούν σωρευτικά.

4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης

Ο/η εργοδότης/τρια της επιχείρησης που προσφέρει θέση πρακτικής άσκησης ορίζει ένα έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας», ο οποίος αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας, την παρακολούθηση της προόδου των εκπαιδευομένων και την ανατροφοδότηση των υπεύθυνων εκπαιδευτών στην εκπαιδευτική δομή.

Αναλυτικότερα, ο/η εκπαιδευτής/τρια είναι το συνδετικό πρόσωπο του εργοδότη της επιχείρησης με την εκπαιδευτική δομή (IEK) και, κατά συνέπεια, έχει συνεχή συνεργασία με αυτήν. Επιπλέον, ο ρόλος αφορά την παροχή συμβουλών, πληροφοριών ή καθοδήγησης, καθώς πρόκειται για ένα άτομο με χρήσιμη εμπειρία, δεξιότητες και εξειδίκευση, το οποίο υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των πρακτικά ασκούμενων.

5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης επιδιώκεται η αναβάθμιση των γνώσεων, επαγγελματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των σπουδαστών/ριών IEK με αποτέλεσμα την ομαλή μετάβασή τους από την αίθουσα κατάρτισης στον χώρο εργασίας και μάλιστα κάτω από πραγματικές εργασιακές συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτής της μετάβασης και της ομαλής ένταξης, οι πρακτικά ασκούμενοι/ες καλούνται να καλλιεργήσουν όχι μόνο επαγγελματικές δεξιότητες που αφορούν την ειδικότητα και που δεν εξαντλούνται στο πλαίσιο της αίθουσας κατάρτισης αλλά και οριζόντιες δεξιότητες που ενισχύουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά και καλλιεργούν την περιβαλλοντική αλλά και επιχειρηματική κουλτούρα. Έτσι, η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα προπαρασκευαστικό στάδιο κατά το οποίο αναβαθμίζονται οι γενικές και ειδικές γνώσεις, συντελούνται σημαντικές διεργασίες επαγγελματικού προσανατολισμού και διευκολύνεται η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης δίνεται η δυνατότητα στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η να ασκηθεί στις εργασίες που απορρέουν από τα επιμέρους μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης στην ειδικότητα. Η άσκηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της παρατήρησης της εργασίας, της συμμετοχής σε ομάδα εκτέλεσης της εργασίας, της καθοδηγούμενης εργασίας ή της δοκιμής/αυτόνομης εκτέλεσης της εργασίας από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης για την ειδικότητα «Βοηθός Νοσηλεύτης Ατόμων με Ειδικές Παθήσεις» και οι αντίστοιχες ενδεικτικές εργασίες ανά ενότητα κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω εργασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις πρακτικά ασκούμενους/ες για τη συμπλήρωση του βιβλίου πρακτικής άσκησης.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 4: Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
<p>A. «Φροντίδα περιβάλλοντος και υλικών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός ασφαλούς περιβάλλοντος φροντίδας • Ταξινόμηση όλου του υλικού στους χώρους αποθήκευσης • Έλεγχος ποιότητας και λειτουργικότητας εργαλείων οργάνων και συσκευών • Μέριμνα για την προετοιμασία οργάνων, υλικών θεραπευτικών μέσων, καθώς και για τον έλεγχο της αποστείρωσης των εργαλείων • Προγραμματισμός της μέτρησης και προετοιμασίας χρησιμοποιούμενων εργαλείων, επιδεσμικού υλικού και ιματισμού για αποστείρωση ή την απόρριψή τους 	<ul style="list-style-type: none"> • Υλικά αποστείρωσης, απολύμανσης και αντισηψίας • Κλίβανος • Ειδικό χαρτί αποστείρωσης διαφόρων μεγεθών • Ειδικές θήκες με ενσωματωμένη αυτοκόλλητη ταινία για αποστείρωση • Γάζες διαφόρων μεγεθών • Γάζες ακτινοσκοιερές • Χώροι αποθήκευσης • Έντυπα καταγραφής βλαβών εργαλείων, οργάνων και συσκευών • Έντυπα τεκμηρίωσης αποστείρωσης
<p>B. «Υποστήριξη και άνεση ασθενή»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη της γενικής και ατομικής υγιεινής και εμφάνισης του ασθενή • Οργάνωση της κινητοποίησης του ασθενή, την τοποθέτησή 	<ul style="list-style-type: none"> • Ιματισμός (σεντόνια, κουβέρτες, ημισέντονα, αδιάβροχα, μαξιλάρια, πετσέτες)

	<p>του σε ειδικές θέσεις και την πρόληψη των πτώσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διευθέτηση της κλίνης ανάλογα με την περίπτωση • Εφαρμογή φυσικών μέσων για την αντιμετώπιση των θερμοκρασιών του σώματος • Άσκηση νοσηλευτικής φροντίδας για πρόληψη και αντιμετώπιση των κατακλίσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • Τροχήλατο ματισμού με κάδο για ακάθαρτα • Ειδικό κρεβάτι με τροχαλίες, αναρτήρα και ζώνη • Κιγκλιδώματα • Φυσικά μέσα-Επιθέματα (θερμοφόρα, παγοκύστη • Αερόστρωμα, κρίκοι, κουλουράκια • Σετ περιποίησης κατακλίσεων • Έντυπο αξιολόγησης κατακλίσεων
<p>Γ. «Παρακολούθηση βασικών ενδείξεων και πλήρωση αναγκών»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διευκόλυνση των φυσικών αναγκών κένωσης και ούρησης του ασθενή • Ικανοποίηση των διατροφικών αναγκών του ασθενή • Αξιολόγηση των ζωτικών σημείων • Μέριμνα για μέτρηση προσλαμβανομένων και αποβαλλόμενων υγρών και συλλογή δειγμάτων εκκρίσεων • Εποπτεία καλής λειτουργίας όλων των παροχετεύσεων και των καθετήρων 	<ul style="list-style-type: none"> • Σκοραμίδες, ουροδοχεία, συσκευή υψηλού υποκλυσμού • Ρινογαστρικός σωλήνας Levin και υλικά για όλες τις στομίες • Πιεσόμετρα, στηθοσκόπια, έντυπο καταγραφής ζωτικών σημείων • Συσκευές ορών, ουροσυλλέκτες, ειδικά δοχεία συλλογής δειγμάτων • Σωλήνες παροχετεύσεων, κλειστή παροχέτευση θώρακα (BILLOW),

		<p>καθετήρες κύστεως, καθετήρες αναρρόφησης, συσκευές παροχής οξυγόνου, σωλήνες αερίων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έντυπα τεκμηρίωσης προσλαμβανόμενων και αποβαλλόμενων υγρών • Έντυπα τεκμηρίωσης συλλογής δειγμάτων • Έντυπα τεκμηρίωσης λειτουργίας παροχετεύσεων και καθετήρων
<p>Δ. «Συνεργασία με τη διεπιστημονική ομάδα»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πραγματοποίηση νοσηλευτικών πράξεων που ανατίθενται από τον υπεύθυνο νοσηλευτή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης • Αναγνώριση της αξιόπιστης και εχέμυθης εργασίας σύμφωνα με τους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματος • Αναφορά παρατηρήσεων των συμπτωμάτων και συμπεριφορών ασθενών • Συνεργασία με την υπόλοιπη ομάδα σε επείγοντα συμβάντα • Χρησιμοποίηση των κατάλληλων δεξιοτήτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Τεχνικές και δεξιότητες επικοινωνίας • Τεχνικές αποκλιμάκωσης • Έντυπα καταγραφής και αξιολόγησης

	και τεχνικών επικοινωνίας	
Ε. «Συμμετοχή στις κλινικές διεργασίες»	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση τοπικής προεγχειρητικής προετοιμασίας • Συμβολή σε απλές επιδέσεις και εφαρμογή νάρθηκα • Ιεράρχηση των ενεργειών προσφοράς πρώτων βοηθειών • Υιοθέτηση πρόληψης των νοσοκομειακών λοιμώξεων τηρώντας τα νοσηλευτικά πρωτόκολλα • Συμμόρφωση με τη νομοθεσία της υγειονομικής περίθαλψης 	<ul style="list-style-type: none"> • Γάντια μιας χρήσεως • Γάντια αποστειρωμένα • Χειρουργικός ματισμός • Επίδεσμοι διαφόρων ειδών και μεγεθών • Νάρθηκες διαφόρων ειδών • Γυψοταινίες • Ορθοπάν • Σακίδιο έκτακτης ανάγκης • Kit πρώτων βοηθειών • Απινιδωτής • Πληροφοριακό υλικό πρόληψης νοσοκομειακών λοιμώξεων • Πληροφοριακό υλικό νομοθεσίας
ΣΤ. «Διαχείριση ασθενών με ψυχικά νοσήματα»	<ul style="list-style-type: none"> • Παρέμβαση στην ψυχολογική κρίση με σκοπό τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του ασθενή • Αποδοχή των αναγκών του ασθενή • Φροντίδα του ασθενή ανάλογα με τις ανάγκες του 	<ul style="list-style-type: none"> • Πρωτόκολλα • Κατευθυντήριες οδηγίες • Κλίμακες αξιολόγησης • Κλίμακες λειτουργικότητας • Έντυπα εκπαίδευσης • Τεχνικές και δεξιότητες επικοινωνίας

	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή στην Πολυκλαδική Θεραπευτική Ομάδα • Εκπαίδευση του ασθενή και της οικογένειάς του για αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη 	
Z. «Παρέμβαση στην κοινότητα»	<ul style="list-style-type: none"> • Στήριξη της πρόληψης και προαγωγής της ψυχικής υγείας στην κοινότητα • Συνεισφορά στην άρση του στίγματος της ψυχικής νόσου • Ενδυνάμωση του ασθενή και της οικογένειάς του • Υποστήριξη της αποκατάστασης και φροντίδας των ασθενών στην κατ' οίκον νοσηλεία • Συμμετοχή στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των ασθενών σε δομές της κοινότητας 	<ul style="list-style-type: none"> • Ατομικό δελτίο φροντίδας • Έντυπο λειτουργικότητας • Έντυπο εκπαίδευσης • Έντυπο-κατάλογος επικοινωνίας με διάφορους φορείς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών

Οι εκπαιδευτές και εκπαιδύτριες των προγραμμάτων σπουδών των Ινστιτούτων Επαγγελματικής κατάρτισης διαθέτουν την αναγκαία επιστημονική συγκρότηση και επαγγελματική εμπειρία που απαιτείται για τη διδασκαλία κάθε εκπαιδευτικής ενότητας. Τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα των εκπαιδευτών/τριών ανά μαθησιακή ενότητα είναι τα παρακάτω:

Μαθησιακή ενότητα	Ειδικότητα εκπαιδευτών
	Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:
Α' Εξάμηνο	
Εισαγωγή στη νοσηλευτική επιστήμη	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Πρώτες βοήθειες	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Ανατομία	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής ή Ιατρικής.
Φυσιολογία	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής ή Ιατρικής.
Φαρμακολογία	Πτυχίο Φαρμακευτικής ή Ιατρικής ή ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Υγιεινή-Μικροβιολογία	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής ή Ιατρικής, ελλείψει αυτών Πτυχίο ΑΕΙ Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας ή Δημόσιας και Ενιαίας Υγείας.
Β' Εξάμηνο	
Βασικές αρχές νοσηλευτικής	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Χειρουργική νοσηλευτική	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Παθολογική νοσηλευτική	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Γυναικολογική-Παιδιατρική νοσηλευτική	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Νοσηλευτική ψυχικής υγείας	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Βασικές δεξιότητες στη νοσηλευτική (κλινική άσκηση στο νοσοκομείο)	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Γ' Εξάμηνο	
Νευρολογική νοσηλευτική	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής .
Νοσηλευτική εθισμών και εξαρτήσεων	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Βασικές αρχές νοσηλευτικής ψυχικής υγείας	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κλινική νοσηλευτική ψυχικής υγείας (πρακτική στο νοσοκομείο)	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Δ' Εξάμηνο	
Ψυχική υγεία και νοσηλευτική φροντίδα	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Ειδικά θέματα στην ψυχιατρική	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής ή Ιατρικής.
Γεροντολογική και γηριατρική νοσηλευτική	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.
Εφαρμοσμένη νοσηλευτική ψυχικής υγείας (πρακτική στο νοσοκομείο)	Πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ Νοσηλευτικής.

BIBΛIOΓPAΦIA

A. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας. (2018). *Οδηγός Σπουδών Ειδικότητας ΙΕΚ «Βοηθός Νοσηλευτικής Ατόμων με Ειδικές Παθήσεις»*. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: <http://www.gsae.edu.gr/el/toppress/1427-odigoi-spoudon-eidikotiton-iek-tou-n-4186-2013>

ΕΟΠΠΕΠ. (2015). *Προσόντα Ειδικότητας: Νοσηλευτική Ατόμων με Ψυχικές Παθήσεις*. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: <https://proson.eoppep.gr/el/Qualifications/Details/1409>

ΚΕΔΙΒΙΜ-ΕΚΠΑ: Edujob e-mentoring. (2022). *Ειδικός Νοσηλευτικής Ατόμων με Ψυχικές Παθήσεις*. Συμβουλευτική-Επαγγελματικός Προσανατολισμός. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: <https://edujob.gr/node/4225>

Careerexplorer.com (2017). *What does a psychiatric aide do?* Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: <https://www.careerexplorer.com/careers/psychiatric-aide/>

CEDEFOP, Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης. (2022). *Comparing vocational education and training qualifications*. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: https://www.cedefop.europa.eu/files/3090_en.pdf

ESCO, Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση Ικανοτήτων, Δεξιοτήτων και Επαγγελμάτων. (2022). *Nursing associate professionals, (3221)*. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: <http://data.europa.eu/esco/isco/C3221>

ESCO, Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση Ικανοτήτων, Δεξιοτήτων και Επαγγελμάτων. (2022). *Home care aide, (5322.1)*. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: <http://data.europa.eu/esco/occupation/1391bdf9-bd61-4fb5-91ca-c29036ab2b60>

ESCO, Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση Ικανοτήτων, Δεξιοτήτων και Επαγγελμάτων. (2022). *Nurse assistant, (5321.1.1)*. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: <http://data.europa.eu/esco/occupation/87d0795a-d41f-47ee-979f-0ab7d73836e7>

Zipppia.com. (2020). *What does a psychiatric nursing assistant do*. Ανακτήθηκε 6 Ιουνίου 2022, από: <https://www.zipppia.com/psychiatric-nursing-assistant-jobs/what-does-a-psychiatric-nursing-assistant-do/>

B. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. (2013). *Γλωσσάρι*. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου, 2020, από: <http://www.gsae.edu.gr/el/glossari>

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Τμήμα Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης. (2020). *Οδηγοί Σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν. 4186/2013*. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου, 2020, από: <http://www.gsae.edu.gr/el/toppress/1427-odigo-i-spoudon-eidikotiton-ie-k-tou-n-4186-2013>

Γούλας, Χ. & Λιντζέρης, Π. (2017). *Διά βίου μάθηση, επαγγελματική κατάρτιση, απασχόληση και οικονομία: Νέα δεδομένα, προτεραιότητες και προκλήσεις*. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

Γούλας, Χ., Μαρκίδης, Κ., & Μπαμπανέλου, Δ. (2021). *Πρότυπο ανάπτυξης εκπαιδευτικών υλικών του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ*. Ανάκτηση από <https://protypoekepdefitikonvlikon.gr>

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δημουλάς, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., & Σπηλιώτη, Χ. (2007). *Οδηγός ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων*. ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ.

Καραλής, Θ., Καρατράσογλου, Ι., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσης, Π., & Παπαευσταθίου, Κ. (2021). *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*. ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/07/Me8odologia_EP_Ebook.pdf

Λευθεριώτου, Π. (χ.χ.). *Η εκπαιδευτική διεργασία στην εκπαίδευση ενηλίκων*. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου, 2020, από: http://www.nath.gr/Photos/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%97_%CE%95%CE%9D%CE%97%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D.pdf

Cedefop. (2014). *Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα: Συνοπτική περιγραφή*. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Cedefop. (2014). *Terminology of European Education and Training Policy: A Selection of 130 Key Terms*, 2nd edition. Publications Office of the European Union.

Κορνόν, V. A., Shmurygina, O. V., Shchipanova, D. E., Dremina, M. A., Papaloizou, L., Orphanidou, Y., & Morevs, P. (2018). Functional Analysis and Functional Maps of Qualifications in ECVET Context. *The Education and Science Journal*, 20(6), 90-117. doi: 10.17853/1994-5639-2018-6-90-117.

Mansfield, B. & Schmidt, H. (2001). *Linking vocational education and training standards and employment requirements: An international manual*. European Training Foundation. Retrieved June 9, 2020, from https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf
https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Psfidou, I. (2009). What learning outcome based curricula imply for teachers and trainers, 7th International Conference on Comparative Education and Teacher Training, June 29-July 3 2009, 183-188. Bureau for Educational Services.

Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία

ΦΕΚ 4146/Β'/09-09-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.

ΦΕΚ 3938/Β'/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΦΕΚ 254/Α'/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.

ΦΕΚ 3520/Β'/19-09-2019. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 40331/Δ1.13521/2019. Επανακαθορισμός Όρων Ηλεκτρονικής Υποβολής Εντύπων Αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).

ΦΕΚ 2440/Β'/18-07-2017. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/118932/2017. Ρύθμιση Θεμάτων Επιδότησης και Ασφάλισης της Μαθητείας των Σπουδαστών των Δημόσιων και Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ).

ΦΕΚ 1245/Β'/11-04-2017. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/54877/2017. Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΦΕΚ 1807/Β'/02-07-2014. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 5954/2014. Κανονισμός
Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που Υπάγονται στη
Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).

ΦΕΚ 566/Β'/08-05-2006. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 110998/08-05-2006.
Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Συντακτική ομάδα

Γούλας Χρήστος

Βαρβιτσιώτη Ρένα

Θεοδωρή Ελένη

Καρατράσογλου Μάκης

Μαρκίδης Κωνσταντίνος

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Νάτσης Παναγιώτης

Επιμέλεια σύνταξης:

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

